

Informe 7/1999-D

**Túnels i Accessos de Barcelona,
Societat Anònima Concessionària
(TABASA)**

Exercici 1997

**Sindicatura de Comptes
de Catalunya**

Sindicatura de Comptes
de Catalunya

El secretari general

JOSEP RAMON DUESO i PARATGE, Secretari General de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

C E R T I F I C O:

Que el dia 30 de novembre de 1999, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del Síndic major, Sr. Ferran Termes i Anglès, amb l'assistència dels síndics Srs. Manuel Cardeña i Coma, Josep M. Carreras i Puigdengolas, Marià Nicolàs i Ros, Jordi Petit Fontserè, i Manuel Barrado i Palmer, actuant-hi com a secretària, la secretària general de la Sindicatura, Sra. M.Àngels Barbarà i Fondevila, i com a ponent el síndic Sr. Jordi Petit Fontserè, amb deliberació prèvia, s'acordà aprovar l'informe de fiscalització 7/1999-D relatiu a a Túnels i Accessos de Barcelona, SA (TABASA), exercici 1997.

I perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquesta certificació, amb el vistiplau del Síndic major.

Barcelona, 7 de febrer del 2000

Vist i plau
EL SÍNDIC MAJOR

Jaume I, 2-4
08002 Barcelona
Telèfon 93 270 11 61
Fax 93 270 15 70

ÍNDEX

ABREVIACIONS	7
1. INTRODUCCIÓ	9
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME	9
1.1.1. Objecte i abast material	9
1.1.2. Abast temporal i metodologia	9
1.2. INTRODUCCIÓ A LA SOCIETAT FISCALITZADA	10
1.2.1. Constitució i naturalesa jurídica	10
1.2.2. Antecedents	10
1.2.3. Evolució del capital social des del 31 de desembre de 1991	12
1.2.4. Objecte social	13
1.2.5. Òrgans de la Societat	13
1.2.6. Normativa bàsica aplicable	14
2. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA	15
2.1. ESTATS FINANCERS	15
2.2. NOTES AL BALANÇ DE SITUACIÓ	18
2.2.1. Despeses d'establiment	19
2.2.2. Immobilitzacions immaterials	20
2.2.3. Immobilitzacions materials	20
2.2.4. Immobilitzacions financeres	23
2.2.5. Despeses a distribuir en diversos exercicis	23
2.2.6. Deutors	24
2.2.7. Tresoreria i inversions financeres temporals	25
2.2.8. Fons propis	25
2.2.9. Ingressos a distribuir en diversos exercicis	27
2.2.10. Provisions per a riscos i despeses	28
2.2.11. Creditors a curt i llarg termini per deutes amb entitats de crèdit	29
2.2.12. Creditors comercials i altres deutes no comercials	30
2.2.13. Administracions públiques	31
2.3. NOTES AL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES	32
2.3.1. Import net de la xifra de negocis	32
2.3.2. Altres ingressos d'explotació	32
2.3.3. Consums	33
2.3.4. Despeses de personal	34
2.3.5. Altres despeses d'explotació	34
2.3.6. Despeses i ingressos financers	36
2.3.7. Despeses i ingressos extraordinaris	37
2.3.8. Resultat de l'exercici	37

2.4. FETS POSTERIORIS	37
3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	38
3.1. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'EXPLOTACIÓ	38
3.2. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE CAPITAL	40
4. FISCALITZACIÓ DE LA LEGALITAT	42
4.1. LEGISLACIÓ APLICABLE	42
4.2. PROCEDIMENTS EMPRATS PER TABASA	42
4.3. TREBALL REALITZAT	43
4.4. CONCLUSIONS	46
5. FISCALITZACIÓ DE LA GESTIÓ.....	46
5.1. FACTORS CONDICIONANTS	47
5.2. EL PLA ECONOMICOFINANCER (PEF).....	48
5.2.1. El PEF com a document legal de planificació.....	48
5.2.2. Evolució dels Plans economicofinancers	49
5.2.3. Principals previsions del Pla economicofinancer vigent	50
5.2.4. Grau de compliment del Pla economicofinancer.....	54
5.3. ALTRES DOCUMENTS DE CONTROL DE GESTIÓ.....	56
5.3.1. Introducció	56
5.3.2. El Pla de gestió	56
5.3.3. L'Informe d'exploració	56
5.3.4. L'Informe mensual.....	57
5.3.5. Conclusió	57
6. CONCLUSIONS	57
7. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	59

ABREVIACIONS

BOICAC	Butlletí Oficial de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes
CTT	Consorcio de Túneles del Tibidabo
GISA	Gestió d'Infraestructures, SA
IBI	Impost sobre béns immobles
IMD	Intensitat mitjana diària
IPC	Índex de preus al consum
IRC	Impost sobre la renda de capital mobiliari
IRPF	Impost sobre la renda de les persones físiques
ITP	Impost sobre transmissions patrimonials
IVA	Impost sobre el valor afegit
MPTA	Milions de pessetes
mPTA	Milers de pessetes
PAIF	Programa d'Actuació, d'Inversions i de Finançament
PEF	Pla Economicofinancer
PGC	Pla general de comptabilitat
TABASA	Túnels i Accessos de Barcelona, Societat Anònima Concessionària

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Objecte i abast material

De conformitat amb la normativa vigent, aquesta Sindicatura de Comptes emet el present Informe de Fiscalització relatiu a Túnel i Accessos de Barcelona, SAC. Cal dir que l'últim informe de fiscalització realitzat per la Sindicatura és el corresponent a l'exercici 1991 (veure Informe 05/92-D).

L'abast d'aquest Informe és el següent:

- a) Anàlisi dels estats financers per tal de verificar que representen d'una manera raonable la situació patrimonial i financera de la Societat, incloent-hi la informació necessària i suficient per a la seva adequada comprensió i interpretació.
- b) Anàlisi de les liquidacions pressupostàries, així com l'avaluació de la seva correcta realització en termes econòmics i financers.
- c) Anàlisi del compliment de la legalitat que li és aplicable, tant des del punt de vista comptable, pressupostari i contractual com de funcionament, amb especial atenció pel que fa a la contractació.
- d) Avaluació del control intern i dels procediments emprats per la societat en la seva operativa comptable i de funcionament.
- e) Avaluació de la gestió i de l'activitat portada a terme per la Societat en relació al seu Pla Economicofinancer.

1.1.2. Abast temporal i metodologia

1.1.2.1. *Abast temporal*

Aquest Informe es refereix a l'exercici 1997, tot i que, en certs aspectes, es fa referència a exercicis anteriors i posteriors, com ara el fons social, en què s'analitza l'evolució des de l'any 1991 (últim any fiscalitzat per aquesta Sindicatura de Comptes). Per a l'anàlisi de l'evolució de les principals dades econòmiques i de gestió la fiscalització abraça també més d'un exercici.

1.1.2.2. Metodologia

Les proves realitzades, de compliment i substantives, han estat aquelles que, de forma selectiva, s'han considerat necessàries per tal d'obtenir evidència suficient i adient, amb l'objectiu d'aconseguir una base raonable que permeti manifestar les conclusions que es desprenen del treball realitzat sobre la informació economicofinancera i els preceptes legals que li són d'aplicació, d'acord amb les normes d'auditoria pública generalment acceptades.

1.2. INTRODUCCIÓ A LA SOCIETAT FISCALITZADA

1.2.1. Constitució i naturalesa jurídica

La Societat es va constituir com a societat anònima el 15 de juliol de 1967, d'acord amb la legislació espanyola i sota la denominació social de "Túneles y Autopistas de Barcelona, SA". Per escriptura de 26 d'octubre de 1984 es va modificar la denominació per la de "Túneles y Autopistas de Barcelona, Sociedad Anónima Concesionaria". Finalment, el 14 de setembre de 1987, es va canviar el seu nom per l'actual: "Túnel i Accessos de Barcelona, Societat Anònima Concessionària" (TABASA).

La Societat es va constituir amb la finalitat de portar a terme l'execució i l'explotació de les obres del Túnel de Vallvidrera i els seus accessos per garantir la connexió viària entre la xarxa de la ciutat de Barcelona i el Vallès.

D'acord amb el Decret 305/1987, de 19 d'octubre, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, es va autoritzar la Societat a gestionar, per encàrrec de l'Administració de la Generalitat, la conservació i l'explotació dels túnels de Vallvidrera i els seus accessos, per un termini de 50 anys, que finalitza el 29 d'octubre de l'any 2037.

El seu domicili social és el de Carretera de Vallvidrera a Sant Cugat, BV 1462, km 5,3, de Barcelona.

1.2.2. Antecedents

La Comissió d'Urbanisme i Serveis Comuns de Barcelona i altres municipis (posterior Corporació Metropolitana de Barcelona), l'Ajuntament de Barcelona i la Diputació Provincial de Barcelona, van constituir (mitjançant acords dels seus respectius plens el 21 de juliol de 1967) el Consorcio de Túneles del Tibidabo (CTT), per a la "construcció i conservació de túnels i altres vies d'enllaç a través de la serra de Collserola, entre Barcelona i les poblacions integrades en el Vallès

Occidental i altres comarques, així com les modificacions viàries i actuacions urbanístiques que les esmentades obres portessin annexes”.

L'Ajuntament de Barcelona va convocar un concurs per a l'adjudicació en règim de concessió administrativa de les esmentades obres, que va ser adjudicat pel CTT, arran de la subrogació operada en les competències municipals, a la Companyia Mercantil “Túneles y Autopistas de Barcelona”, mitjançant acord de 28 d'octubre de 1968. Aquesta adjudicació es va formalitzar en escriptura pública el 18 de desembre de 1969.

Davant la magnitud i transcendència de les obres, el CTT va sol·licitar la cooperació de l'Administració de l'Estat per al finançament d'una part del cost. La participació de l'Estat, a través del MOPU, es va formalitzar en el mes de maig de 1976 amb la signatura d'un conveni, pel qual el MOPU assumí l'obligació de contribuir amb el 65% del cost total de les obres que es portessin a terme, amb la condició prèvia que el CTT hauria de liquidar tot compromís i lligam amb la Societat Concessionària “Túneles y Autopistas de Barcelona, SA”.

Pel Reial decret 1943/80, de 31 de juliol, la Generalitat de Catalunya, en virtut dels traspassos de competències previstos en l'Estatut d'Autonomia, es va subrogar en tots els drets i obligacions que l'Estat havia assumit pel conveni abans esmentat.

Pel conveni de 15 de juny de 1982, es va resoldre el contracte concessional atorgat a “Túneles y Autopistas de Barcelona, SA”. Després dels estudis adients, es va proposar com a equivalent des del punt de vista econòmic el rescat de la concessió o la compra de la Societat pel valor nominal de la totalitat de les accions.

A més, els ens públics components del Consorci i l'Ajuntament de Barcelona es varen obligar a abonar a TABASA 600 MPTA en concepte de “lucre cessant o resolució del contracte de concessió, despeses de projectes, amortització de despeses financeres hagudes per qualsevol càrrec o reclamació que pogués procedir, sigui quin sigui l'origen de la mateixa”.

El dia 3 de novembre de 1982 el CTT va acordar adquirir la totalitat de les 600.000 accions al portador de la Societat pel seu valor nominal, és a dir, 1.000 PTA. Així, CTT les hi va comprar als següents titulars:

- Infraestructuras, SA: titular de 360.000 accions
- Banco Atlántico, SA: titular de 120.000 accions
- Banco Unión, SA: titular de 120.000 accions

pagant-se els 600 MPTA en efectiu (escriptura de compravenda de 13 de desembre de 1982).

Així mateix, el 3 de novembre de 1982 s'acordà, tot seguit a l'adquisició d'accions, fer cessió del 65% de les accions a la Generalitat de Catalunya.

Per acord de 20 de setembre de 1983 dels corresponents plens, es va dissoldre el CTT i es varen aprovar les bases de la seva liquidació adoptats per la Junta de la Institució.

1.2.3. Evolució del capital social des del 31 de desembre de 1991

A 31 de desembre de 1991 el capital social era de 4.000 MPTA, representat per 4 milions d'accions nominatives de 1.000 PTA. de valor nominal cadascuna d'elles, totalment desemborsades. No obstant això, la Junta General d'Accionistes de 29 de juny de 1990 va acordar l'ampliació de capital de 2.000 MPTA dels quals, 800 MPTA a desemborsar durant l'any 1991, i 1.200 MPTA a desemborsar durant l'any 1992.

De l'import total a desemborsar en l'exercici 1991, el Consell Comarcal del Barcelonès va renunciar al seu dret de subscripció preferent d'accions i, per tant, la resta d'aportacions varen quedar en el compte "Aportacions a compte de futures ampliacions de capital" amb el següent detall:

Accionista	Import	% sobre els 800 MPTA
Generalitat de Catalunya	520,00	65,00
Ajuntament de Barcelona	81,20	10,15
Diputació de Barcelona	39,20	4,90
Ajuntament de Sant Cugat	8,80	1,10
TOTAL	649,20	81,15

Imports en milions de pessetes

Font: Informe 05/92-D de la Sindicatura, corresponent a l'exercici 1991

En el mes de febrer de 1992, la Generalitat subscriu les accions del Consell Comarcal del Barcelonès i es procedeix a l'ampliació.

Durant l'any 1993 es fa una nova ampliació de capital de 2.100 MPTA, i en l'any 1994 una altra de 2.000 MPTA.

Basant-se en l'acord de la Junta General d'Accionistes de la Societat, de 27 de novembre de 1996 la Societat, durant el mes de gener de 1997, va ampliar el seu capital social per import d'11.500 MPTA, que va ser totalment subscrit i desemborsat per Gestió d'Infraestructures, SA, empresa participada íntegrament per la Generalitat de Catalunya. La composició de l'accionariat de la Societat el 31 de desembre de 1997 és la següent:

Accionistes	% de participació
Gestió d'Infraestructures, SA	53,24
Generalitat de Catalunya	37,64
Consell Comarcal del Barcelonès	3,49
Ajuntament de Barcelona	2,82
Diputació de Barcelona	2,29
Ajuntament de Sant Cugat del Vallès	0,52
TOTAL	100,00

Font: Comptes anuals de TABASA de l'exercici 1997

1.2.4. Objecte social

L'article 2 dels estatuts socials vigents estableix que "La Societat tindrà per objecte la gestió del servei de construcció, conservació i explotació, per sí o per tercers, del Túnel de Vallvidrera i els seus accessos, de conformitat amb l'autorització concedida per la Generalitat de Catalunya, així com les activitats que siguin complementàries o derivades de les anteriors i directament relacionades amb el seu objecte."

1.2.5. Òrgans de la Societat

L'article 9 dels estatuts socials estableix que la representació, govern, direcció i administració de la Societat estan a càrrec de la Junta General d'Accionistes i del Consell d'Administració.

- a) Junta General d'Accionistes: Els articles 10 a 16 dels estatuts socials regulen el seu funcionament.
- b) Consell d'Administració: Els articles 17 a 20 següents regulen el funcionament i les atribucions del Consell d'Administració.

Els articles 17 i 18 regulen la composició del Consell d'Administració. Així, el Consell d'Administració estarà integrat per deu consellers. A més, del seu si elegiran el president, a proposta de la Generalitat de Catalunya i, facultativament, un o més vicepresidents. Per últim, del seu si o de fora d'ell s'escollirà un secretari que, en cas que es designi de fora del Consell, tindrà veu però no vot.

Els membres del Consell són nomenats per la Junta General per un termini màxim de quatre anys, i poden ser reelegits indefinidament per períodes d'igual durada màxima. Tres dels consellers seran persones proposades per la Generalitat de Catalunya, tres seran persones proposades per GISA i, els quatre restants, seran persones proposades per cadascun dels altres socis a raó d'un candidat per soci. Donat que aquesta composició es fixà en la Junta General d'Accionistes de 30 de maig de 1997, que s'escriptura el 28 de novembre de

1997 (abans el Consell es componia de nou membres; cap d'ells era proposat per GISA atès que encara no era accionista), a 31 de desembre de 1997 només hi ha dues persones proposades per GISA. En la Junta General d'Accionistes de 29 de maig de 1998 es nomenà el Sr. Francesc Boada i Pallarés com a tercer representant de GISA.

La composició del Consell d'Administració a 31 de desembre de 1997 és la següent:

Càrrec que ocupa	Conseller	Accionista que el nomena
- President (i conseller)	Sr. Rafael Villaseca Marco	Generalitat de Catalunya
- Secretari (i conseller)	Sr. Manuel Ma Vicens Matas	Generalitat de Catalunya
- Consellers	Sr. F. Xavier Ruiz del Portal	Generalitat de Catalunya
	Sr. Antoni Lluch Molinari	Gestió d'Infraestructures, SA
	Sr. Jaume Amat Curto	Gestió d'Infraestructures, SA
	Sr. Joan Aymerich Aroca	Ajuntament S. Cugat del Vallès
	Sr. Josep Mayoral Antigas	Diputació de Barcelona
	Sr. Joan Antoni Molina Vivas	Ajuntament de Barcelona
	Sr. Joan Blanch Rodríguez	Comarca del Barcelonès

1.2.6. Normativa bàsica aplicable

- Llei 8/1972, de 10 de maig, de construcció, conservació i explotació d'autopistes de peatge en règim de concessió (llevat dels apartats b) i c) de l'article 13 i de l'apartat b) de l'article 15, derogats).
- Decret 215/1973, de 25 de gener, pel qual s'aprova el plec de clàusules generals per a la construcció, conservació i explotació d'autopistes en règim de concessió.
- Ordre de 18 de maig de 1976, sobre tractament fiscal de projectes economicofinancers de les societats concessionàries d'autopistes, complementada per l'Ordre de 7 de juny de 1976. (article 5è derogat per l'article 12 del Reial decret 3061/1979 que regula el règim d'inversió empresarial).
- Ordre del Ministeri d'Hisenda de 30 de juny de 1977, Pla general de comptabilitat de les societats concessionàries d'autopistes de peatge.
- Llei 11/1981, de 7 de setembre, de patrimoni de la Generalitat.
- Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana.

- Decret 305/1987, de 19 d'octubre, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, pel qual s'autoritza la Societat a gestionar la concessió, per encàrrec de l'Administració de la Generalitat.
- Llei 25/1988, de 29 de juliol, de carreteres.
- Reial decret 210/1990, de 16 de febrer, d'autopistes de peatge. Procediment de revisió de tarifes.
- Llei 7/1993, de 30 de setembre, de carreteres, de la Generalitat de Catalunya.
- Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.
- Reial decret 1812/1994, de 2 de setembre, que aprova el Reglament general de carreteres.
- Reial decret 1052/1995, de 23 de juny, pel que es modifica la xarxa de carreteres de l'Estat.
- Decret 344/1996, de 29 d'octubre, pel qual es modifica el règim de tarifes de peatges i determinats aspectes del servei públic dels Túnels de Vallvidrera i els seus accessos.
- Lleis de pressupostos anuals de la Generalitat.
- Legislació mercantil general.
- Normativa fiscal general.

2. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA

2.1. ESTATS FINANCERS

Els comptes anuals de TABASA corresponents a l'exercici 1997, que comprenen el Balanç de situació a 31 de desembre, el Compte de pèrdues i guanys i la Memòria corresponents a l'exercici anual acabat en la referida data, han estat auditats conjuntament per KPMG Peat Marwick Auditores, SL i pel Gabinet Tècnic d'Auditoria i Consultoria, SA, i l'Informe, presenta una opinió favorable.

Pel que fa a la Intervenció General del Departament d'Economia i Finances, l'últim informe de control financer realitzat correspon a l'exercici 1996.

Amb tot, aquesta Sindicatura de Comptes ha realitzat, de manera complementària, altres proves i aplicat altres procediments necessaris en relació a certs aspectes que s'han considerat fonamentals per la materialitat del seu import, pel concepte que recullen o pel risc d'auditoria que suposen.

Val a dir que la fiscalització esmentada ha suposat que es revisin alhora aspectes economicofinancers i aspectes de procediment, de control intern i de legalitat.

A continuació es presenta el Balanç de situació a 31 de desembre de 1996 i a 31 de desembre de 1997, així com els Comptes de pèrdues i guanys dels exercicis finalitzats a 31 de desembre de 1996 i de 1997.

Balanç de situació a 31 de desembre de 1996 i de 1997

ACTIU	1996	1997
Immobilitzat		
Despeses d'establiment	3.121	69.359
Immobilitzacions immaterials		
Aplicacions informàtiques	20.911	19.178
Amortització acumulada	(13.069)	(15.283)
TOTAL immobilitzacions immaterials	7.842	3.895
Immobilitzacions materials		
Inversió en el Túnel i accessos	39.265.867	40.023.144
Instal·lacions tècniques i maquinària	51.924	50.827
Amortització acumulada	(20.115)	(19.855)
TOTAL immobilitzacions materials	39.297.676	40.054.116
Immobilitzacions financeres		
Dipòsits i fiances constituïts a llarg termini	7.604	6.645
Altres crèdits	618.254	470.323
TOTAL immobilitzacions financeres	625.858	476.968
TOTAL Immobilitzat	39.934.497	40.604.338
Despeses a distribuir en diversos exercicis	1.102.153	1.023.438
Actiu circulant		
Existències	33.890	17.161
Deutors		
Clients	68.587	74.781
Deutors diversos	294.820	166.837
Administracions públiques	14.563	8.959
TOTAL Deutors	377.970	250.577
Inversions financeres temporals	0	1.333.222
Tresoreria	362.034	321.258
Ajustaments per periodificació	38.596	1.838
TOTAL Actiu circulant	812.490	1.924.056
TOTAL ACTIU	41.849.140	43.551.832

PASSIU	1996	1997
Fons propis		
Capital subscrit	10.100.000	21.600.000
Reserves voluntàries	263	263
TOTAL Fons propis	10.100.263	21.600.263
Ingressos a distribuir en diversos exercicis		
Altres ingressos a distribuir en diversos exercicis	84.138	61.524
TOTAL Ingressos a distribuir en diversos exercicis	84.138	61.524
Provisions per a riscos i despeses	0	269.548
Creditors a llarg termini		
Deutes amb entitats de crèdit	24.507.113	19.653.580
Altres creditors		
Altres deutes	2.610	2.610
TOTAL Creditors a llarg termini	24.509.723	19.656.190
Creditors a curt termini		
Deutes amb entitats de crèdit		
Préstecs i altres deutes	5.963.748	778.894
Deutes per interessos	564.613	454.302
TOTAL deutes amb entitats de crèdit	6.528.361	1.233.196
Creditors comercials		
Bestretes de clients	25.255	6.640
Deutes per compres o prestacions de serveis	106.117	99.925
TOTAL creditors comercials	131.372	106.565
Altres deutes no comercials		
Administracions públiques	53.618	25.047
Altres deutes	440.759	599.344
Fiances i dipòsits rebuts a curt termini	781	0
TOTAL altres deutes no comercials	495.158	624.391
Ajustaments per periodificació	125	155
TOTAL Creditors a curt termini	7.155.016	1.964.307
TOTAL PASSIU	41.849.140	43.551.832

Imports en milers de pessetes

Font: Comptes anuals de TABASA de l'any 1997

Compte de pèrdues i guanys dels exercicis anuals finalitzats a 31 de desembre de 1996 i de 1997

Despeses	1996	1997	Ingressos	1996	1997
Despeses d'exploració			Ingressos d'exploració		
Consums	15.231	26.346	Import net de xifra de negocis		
Despeses de personal			Peatges	2.348.351	2.471.570
Sous i salaris	216.574	213.515	Descomptes i rappels vendes	(91.284)	(93.247)
Càrregues socials	67.851	66.735	Treballs efectuats per l'empresa per a l'immobilitzat	0	4.608
Dotacions per a amortitzacions d'immobilitzat	204.586	340.745	Ingressos accessoris	37.344	36.994
Altres despeses d'exploració					
Serveis exteriors	387.103	384.941			
Tributs	3.532	4.159			
Total despeses d'exploració	894.877	1.036.441	Total ingressos d'exploració	2.294.411	2.419.925
Beneficis d'exploració	1.399.534	1.383.484			
Despeses financeres			Ingressos financers		
Per deutes amb tercers i despeses assimilades	2.896.606	1.991.592	Altres interessos i ingressos assimilats	127.308	201.318
Diferències negatives de canvi	185.460	166.049	Diferències positives de canvi	69	90
Total despeses financeres	3.082.066	2.157.641	Total ingressos financers	127.377	201.408
			Resultats financers negatius	2.954.689	1.956.233
			Pèrdues activitats ordinàries	1.555.155	572.749
Pèrdues i despeses extraordinàries			Beneficis i ingressos extraordinaris		
Pèrdues procedents de l'immobilitzat	1.578	2.720	Beneficis procedents de l'immobilitzat	0	65
			Total beneficis i ingressos extraordinaris	0	0
			Resultats extraordinaris negatius	1.578	2.655
			Plusvàlua per revalorització de l'Actiu	1.556.733	575.404
			Resultat de l'exercici	0	0

Imports són en milers de pessetes

Font: Comptes anuals de TABASA de l'any 1997

2.2. NOTES AL BALANÇ DE SITUACIÓ

Els comptes anuals han estat elaborats de conformitat amb la normativa mercantil vigent, adaptant-se en determinats principis als requerits o permesos per la vigent legislació espanyola referent a societats concessionàries d'autopistes de peatge.

Les peculiaritats de les societats concessionàries d'autopistes de peatge, sobretot pel que fa a l'estructura financera, a l'elevat nivell d'endeutament extern i la consegüent càrrega financera, van ocasionar l'adaptació de l'anterior

Pla general de comptabilitat a les societats concessionàries d'autopistes de peatge per l'Ordre del Ministeri d'Hisenda del 30 de juny de 1977 i també altres disposicions legals dictades específicament per al sector, podent existir en determinats aspectes diferències amb els principis comptables generalment acceptats en altres sectors o en altres països.

Els aspectes més significatius al respecte corresponen a la Plusvàlua per la revalorització dels actius, la no dotació al fons de reversió fins que s'assoleixin beneficis, la capitalització de despeses financeres i d'altres de caràcter general incorregudes durant el període de construcció, i el diferiment de les diferències de canvi.

2.2.1. Despeses d'establiment

El moviment de les despeses d'establiment és el següent:

Saldo a 31 de desembre de 1996	3.121
Addicions de 1997	202.471
Dotació a l'amortització	(136.233)
Saldo a 31 de desembre de 1997	<u>69.359</u>

Imports en milers de pessetes

Font: Dades extretes dels comptes anuals de TABASA

Durant l'any 1997, la Societat ha donat d'alta, a més de les despeses de notari, registre mercantil i l'ITP corresponents a l'ampliació de capital de l'exercici, l'import corresponent al 95% de l'ITP de les ampliacions de capital dels anys 1990, 1992, 1994 i 1995. En el seu moment, la Societat només va comptabilitzar com a despesa per ITP el 5% de l'import total per entendre que tenia dret a la bonificació del 95%. Durant l'any 1997 es decideix activar l'ITP pel 100% tot i estar recorregudes les liquidacions. En l'epígraf d'"Administracions Públiques" s'explica la situació dels recursos presentats en relació a aquest concepte.

L'activació d'aquestes despeses s'ha fet mitjançant el càrrec contra una provisió inclosa en l'epígraf "Provisions per a riscos i despeses" del passiu del Balanç (Vegeu a l'epígraf 2.2.12 d'aquest Informe). El detall de les addicions és el següent:

95% de l'ITP de les ampliacions dels anys 1990, 1992, 1994, 1995	82.572
Despeses de notari i registre de l'ampliació de l'any 1997	4.899
ITP de l'ampliació de capital de l'any 1997	<u>115.000</u>
TOTAL	202.471

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels majors de TABASA

D'altra banda, durant l'exercici 1997 la Societat ha modificat el criteri d'amortització d'aquestes despeses de 5 a 2 anys. D'acord amb la norma de valoració núm. 21 del PGC, aquest canvi de criteri s'hauria d'haver recollit en la Memòria de TABASA, cosa que no s'ha fet. Tot i que no es respecta el principi d'uniformitat, considerem acceptable el canvi de criteri d'amortització pel principi de prudència.

A 31 de desembre de 1997 totes les despeses d'establiment estan totalment amortitzades llevat de les corresponents a l'exercici 1997.

En resum, respecte a l'amortització d'aquestes despeses, durant l'any 1997 la Societat ha efectuat una dotació extraordinària per dues raons: la primera és el canvi de criteri d'amortitzar les despeses de 5 a 2 anys; la segona és per dotar al 100% totes les despeses d'ITP de les ampliacions de capital dels anys anteriors, que s'han donat d'alta al 1997. L'import total d'aquesta dotació extraordinària és de 73,83 MPTA.

2.2.2. Immobilitzacions immaterials

Dintre d'aquest epígraf s'inclouen les aplicacions informàtiques pendents d'amortitzar. La Societat amortitza en 2 anys els programes informàtics que es comercialitzen al mercat i en 5 anys els programes fets a mida de l'empresa. El moviment dels comptes d'aquest epígraf al llarg de l'exercici 1997 és el següent:

	Saldo a 31.12.96	Addicions / Dotació	Baixes	Saldo a 31.12.97
Aplicacions informàtiques	20.911	518	(2.251)	19.178
Amortització acumulada	(13.069)	(2.739)	525	(15.283)
TOTAL	7.842	(2.221)	(1.726)	3.895

Imports en milers de pessetes

Font: Dades extretes dels comptes anuals de TABASA

S'ha verificat l'evolució d'aquest epígraf des de l'any 1991 (últim any fiscalitzat), tant pel que fa a les addicions, a les baixes, a la dotació a l'amortització i a l'amortització acumulada, trobant-se tot correcte.

2.2.3. Immobilitzacions materials

El moviment dels comptes de l'immobilitzat material i la seva amortització acumulada al llarg dels exercicis 1996 i 1997 és el següent:

SINDICATURA DE COMPTES CATALUNYA — INFORME 7/1999-D

	Saldos a 31.12.95	Addicions	Baixes	Saldos a 31.12.96	Addicions	Baixes	Saldos a 31.12.97
Inversió en el Túnel i accessos	37.855.419	1.412.091	(1.643)	39.265.867	759.271	(1.994)	40.023.144
Altres immobilitzacions materials, instal·lacions tècniques i maquinària	51.924	0	0	51.924	0	(1.097)	50.827
TOTAL Valor brut (cost)	37.907.343	1.412.091	(1.643)	39.317.791	759.271	(3.091)	40.073.971
Amortització acumulada	(19.025)	(1.090)	0	(20.115)	(837)	1.097	(19.855)
TOTAL Valor net	37.888.318	1.411.001	(1.643)	39.297.676	758.434	(1.994)	40.054.116

Imports en milers de pessetes

Font: Dades extretes dels comptes anuals de TABASA

En l'apartat A- següent es presenta un detall de la inversió en el túnel i accessos a 31 de desembre de 1996 i de 1997

A- Inversió en el túnel i accessos

El detall del cost de la inversió en el túnel i els seus accessos a 31 de desembre de 1996 i de 1997 i la seva evolució al llarg de l'exercici és el següent:

Detall de la inversió en el túnel i accessos	1996	Addicions	Baixes	1997
Estudis i projectes	472.650	22.098	0	494.748
Expropiacions i reposicions servei	2.200.114	300.594	0	2.500.708
Execució d'obra	19.328.489	48.858	0	19.377.347
Control d'obres	531.871	0	0	531.871
Immobilitzat d'explotació	2.450.221	(187.683)	(1.994)	2.260.544
Despeses financeres	3.043.804	0	0	3.043.804
Despeses d'administració i altres	1.184.431	0	0	1.184.431
Revalorització per resultats negatius fins a 31.12.96	10.054.287	575.404	0	10.629.691
TOTAL Inversió en el túnel i accessos	39.265.867	759.271	(1.994)	40.023.144
Detall de l'immobilitzat d'explotació				
Edificis i construccions	629.678	5.553	0	635.231
Instal·lacions tècniques i maquinària	2.744.514	2.287	0	2.746.801
Altres instal·lacions, utilitatge i mobiliari	76.756	374	0	77.130
Equips informàtics	14.479	1.295	(5.106)	10.668
Elements de transport	52.115	3.744	(3.144)	52.715
Amortitzacions	(1.067.321)	(200.936)	6.256	(1.262.001)
TOTAL Immobilitzat d'explotació	2.450.221	(187.683)	(1.994)	2.260.544

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals de TABASA

La inversió en el Túnel i accessos inclou tots els costos de construcció, les despeses generals i d'administració, així com les càrregues financeres corresponents fins a l'entrada en funcionament del Túnel el 27 d'agost de 1991. A més, s'inclouen també dins la partida de "Revalorització per resultats negatius", aquells resultats que s'han pogut activar d'acord amb les ordres ministerials de 18 de maig i 7 de juny de 1976, aplicables a les societats concessionàries d'autopistes, ponts i túnels de peatge. Aquestes ordres ministerials indiquen que l'excés de les despeses operacionals i de la càrrega financera sobre els ingressos pot capitalitzar-se mitjançant la revalorització de la inversió en el túnel, sempre que aquest excés no superi l'import que resulta de l'aplicació dels índexs oficials de l'increment del cost de la vida (aprovats pel govern) a la inversió en el túnel. La part no aplicada de les revaloritzacions (per

superar el límit establert) es pot utilitzar en anys successius. En conseqüència, la inversió en el túnel ha estat incrementada el 1997 en 575,40 MPTA i el 1996 en 1.556,73 MPTA. S'ha verificat la correcta capitalització de l'excés de despeses sense superar el límit establert.

S'ha verificat la raonabilitat de l'evolució dels comptes del túnel i accessos des del 31 de desembre de 1991, que és l'últim any fiscalitzat, tant pel que fa a les addicions com a les baixes, trobant-se tot correcte.

Pel que fa a l'amortització, la Societat tan sols amortitza l'immobilitzat d'explotació, el cost del qual a 31 de desembre de 1997 ascendeix a 3.522,54 MPTA. S'ha verificat la correcció de la dotació a l'amortització i de l'amortització acumulada des del 31 de desembre de 1991, que és l'últim any fiscalitzat, trobant-se tot correcte.

Cal fer esment de la Llei 8/1972, de 10 de maig, de construcció, conservació i explotació d'autopistes en règim de concessió, que faculta el concessionari a amortitzar els elements d'actiu peridors o subjectes a reversió durant el període concessional d'acord amb el PEF.

Així, la resta d'immobilitzat que no s'amortitza correspon a l'immobilitzat del túnel i accessos que la Societat va optar, en el moment d'entrada en servei del Túnel i d'acord amb el PEF vigent en aquella data, per amortitzar a partir del primer any en què es generin beneficis, a través de la creació d'un fons de reversió. (Fins a la data, donat que encara no s'han generat beneficis, no s'ha iniciat la dotació d'aquest fons de reversió).

B- Altres immobilitzacions materials: instal·lacions tècniques i maquinària

Les altres immobilitzacions materials es reflecteixen al seu valor de cost, net de la corresponent amortització acumulada. L'amortització es calcula pel mètode lineal en funció dels anys de vida útil estimats indicats a continuació:

	Anys de vida útil
Edificis i altres construccions	10-34
Instal·lacions tècniques i maquinària	14-25
Altres instal·lacions, mobiliari i utilitatge	8-20
Elements de transport	14
Equips informàtics	8

Els coeficients d'amortització resultants de l'aplicació d'aquests anys de vida útil són correctes.

S'ha verificat la raonabilitat de l'evolució dels comptes de l'altre immobilitzat material, instal·lacions tècniques i maquinària des del 31 de desembre de 1991,

que és l'últim any fiscalitzat, tant pel que fa a les addicions com a les baixes, trobant-se tot correcte.

2.2.4. Immobilitzacions financeres

El moviment dels comptes de les immobilitzacions financeres al llarg de l'exercici 1997 és el següent:

	Saldo a 31.12.96	Altes	Baixes	Saldo a 31.12.97
Dipòsits i fiances constituïdes a llarg termini	7.604	66	(1.025)	6.645
Altres crèdits	618.254	0	(147.931)	470.323
TOTAL	625.858	66	(148.956)	476.968

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals de TABASA

Dintre d'altres crèdits s'inclou el deute a cobrar de l'Ajuntament de Barcelona per unes obres que va pagar TABASA però que havia d'assumir l'Ajuntament, d'acord amb el contracte per a la urbanització de l'àrea d'accés sud al Túnel de Vallvidrera, de 18 de desembre de 1991. El deute inicial ascendia a 910,43 MPTA (de cost de la inversió) més interessos, que es va cobrant anualment d'acord amb una taula financera incorporada com a annex a l'esmentat contracte. Està prevista la cancel·lació total del deute en l'any 2000. S'ha verificat el cobrament puntual dels pagaments fins a la data.

La Societat comptabilitza el deute (només pel cost de la inversió, sense incloure els interessos a acreditar) classificant-lo correctament entre llarg i curt termini.

2.2.5. Despeses a distribuir en diversos exercicis

El detall de les despeses a distribuir en diversos exercicis a 31 de desembre de 1996 i de 1997 és el següent:

	1996	1997
Formalització de préstecs	126.827	27.792
Modificació de préstecs	10.397	9.666
Diferències negatives de canvi	964.929	985.980
TOTAL	1.102.153	1.023.438

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals de TABASA

Les despeses de formalització i modificació de préstecs es van amortitzant al llarg de la vida del préstec, cosa que és correcta.

Pel que fa a les diferències negatives de canvi, corresponen a les diferències negatives del préstec en divises amb el Banc Europeu d'Inversions (BEI).

Segons el Butlletí Oficial de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (BOICAC) núm. 16, que inclou el tractament de les diferències negatives de canvi que es produeixen en empreses regulades (d'acord amb l'Ordre de 12 de març de 1993 sobre el tractament comptable de les diferències de canvi en moneda estrangera en empreses regulades), les diferències negatives de canvi en moneda estrangera es distribuïran al llarg de la vida del deute. Per tant, es poden activar com a "Despeses a distribuir en diversos exercicis" i s'imputen a despesa a mesura que s'amortitza el deute. Aquest criteri és l'utilitzat per la Societat, el que és correcte.

2.2.6. Deutors

El detall d'aquest epígraf a 31 de desembre de 1997 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
Clients per vendes i prestació de serveis	68.587	74.781
Deutors diversos	294.820	166.837
Administracions públiques	14.563	8.959
TOTAL	377.970	250.577

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals de TABASA

- Dintre de "Clients per vendes i prestació de serveis" s'inclouen principalment els saldos a cobrar dels emissors de targetes de crèdit per les vendes de l'últim mes.
- Dintre de "Deutors diversos", el saldo més important, 146,78 MPTA, correspon a la part a curt termini del deute a cobrar a l'Ajuntament de Barcelona, segons s'explica en l'epígraf 2.2.4 d'aquest Informe.

S'han revisat els saldos de clients i de deutors diversos a 31 de desembre de 1997, verificant la seva raonabilitat, i que no hi ha problemes de cobrament.

- Dintre d'"Administracions públiques" s'inclouen els saldos deutors amb la hisenda pública que s'analitzen conjuntament amb els saldos passius per aquest concepte en l'epígraf 2.2.13 d'aquest Informe referit a "Administracions Públiques".

2.2.7. Tresoreria i inversions financeres temporals

El detall d'aquests epígrafs a 31 de desembre de 1997 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
<u>TRESORERIA</u>		
Caixa	3.900	4.158
Bancs	358.134	317.100
TOTAL Tresoreria	362.034	321.258
<u>INVERSIONS FINANCERES TEMPORALS</u>		
Valors de renda fixa a curt termini	-	1.333.222
TOTAL Inversions financeres temporals	-	1.333.222

Imports en milers de pessetes

Font: Dades extretes dels majors de TABASA

S'han revisat els procediments de control intern establerts en l'àrea de "Tresoreria", essent el resultat de la prova correcta, si bé cal fer dues observacions:

- Hi ha dos comptes corrents en Caixa Manresa i Banco Central Hispano, respectivament, que es van obrir en un moment puntual, però que actualment no s'utilitzen, i tenen saldos molt baixos.
- Dintre de "Bancs" hi ha un compte comptable, "Bancs pendants d'abonar", que recull els interessos meritats i no vençuts dels Swaps contractats en relació als préstecs amb el Midland Bank i amb el Chase Manhattan, quan aquests interessos són a favor de la Societat. La resta, és a dir, els interessos que són a favor del banc, es comptabilitzen dins l'epígraf de Passiu "Interessos a curt termini". En tant que aquests ingressos no corresponen als comptes corrents, s'haurien de comptabilitzar en un compte deutor, i no en tresoreria.

Dintre les "Inversions financeres temporals" s'inclouen inversions a curt termini (entre 1 dia i 3 mesos) en deute públic generalment, que TABASA ha anat realitzant durant l'any aprofitant les puntes de tresoreria, com a conseqüència de l'ampliació de capital.

2.2.8. Fons propis

El moviment dels fons propis des de l'any 1991, que és l'últim any fiscalitzat per aquesta Sindicatura de Comptes, fins el 31 de desembre de 1997, és el següent:

	Capital subscrit	Reserves voluntàries	Aportacions socis	TOTAL
Saldos a 31 de desembre de 1991	4.000.000	263	649.200	4.649.463
Ampliació de capital de març 1992	2.000.000	0	(649.200)	1.350.800
Saldos a 31 de desembre de 1992	6.000.000	263	0	6.000.263
Ampliació de capital de maig 1993	2.100.000	0	0	2.100.000
Saldos a 31 de desembre de 1993	8.100.000	263	0	8.100.263
Ampliació de capital 1994	2.000.000	0	0	2.000.000
Saldos a 31 de desembre de 1994, 1995 i 1996	10.100.000	263	0	10.100.263
Ampliació de capital 1997	11.500.000	0	0	11.500.000
Saldos a 31 de desembre de 1997	21.600.000	263	0	21.600.263

Imports en milers de pessetes

Font: Elaboració per la Sindicatura a partir dels majors i dels comptes anuals de TABASA

2.2.8.1. Capital Subscrit

El 31 de desembre de 1997 el capital social està representat per 21.600.000 accions ordinàries nominatives de 1.000 pessetes de valor nominal cadascuna, totalment subscrites i desemborsades.

Basant-se en l'acord de la Junta General d'Accionistes de 27 de novembre de 1996 la Societat, durant el mes de gener de 1997, va ampliar el seu capital social per import d'11.500 MPTA, que va ser totalment subscrit i desemborsat per Gestió d'Infraestructures, SA, empresa participada íntegrament per la Generalitat de Catalunya. La composició de l'accionariat de la Societat el 31 de desembre de 1997 és la següent:

Accionistes	Percentatge de participació
Gestió d'Infraestructures, SA	53,24
Generalitat de Catalunya	37,64
Consell Comarcal del Barcelonès	3,49
Ajuntament de Barcelona	2,82
Diputació de Barcelona	2,29
Ajuntament de Sant Cugat del Vallès	0,52
TOTAL	100,00

Nota: Dades obtingudes dels comptes anuals de 1997

Segons el títol 2.4 de l'Annex del Decret de Concessió, el percentatge de capital social sobre el total de la inversió s'estableix com a mínim en un 16,66%, requisit que es compleix a 31 de desembre de 1997.

2.2.8.2. Reserva legal

Les societats mercantils estan obligades a destinar un mínim del 10% dels beneficis de cada exercici a la constitució d'un fons de reserva fins a cobrir el 20% del capital social. Aquesta reserva no és distribuïble als accionistes, i només podrà ser utilitzada per a cobrir, en cas de no tenir altres reserves disponibles, el saldo deutor del Compte de pèrdues i guanys. També sota certes condicions es podrà destinar a incrementar el capital social en la part d'aquesta reserva que superi el 10% de la xifra de capital ja ampliada.

Per tant, atès que la Societat no ha generat beneficis fins al 31 de desembre de 1997, la reserva legal no ha estat encara creada.

2.2.8.3. Altres reserves

La normativa específica del sector, Decret 215/1973, determina que en el cas que el benefici després d'impostos de l'any superi el 10% del capital nominal, la Societat haurà de destinar el 50% de l'excés sobre l'esmentat percentatge a la creació d'una reserva especial. Aquesta reserva pot ser distribuïda com a dividend en el moment en què la Societat hagi amortitzat les despeses produïdes per les seves necessitats financeres, d'acord amb el Decret 344/1996, de 29 d'octubre, que modifica la clàusula 54 del Decret 215/1973, per al cas de TABASA.

D'acord amb el que estableix la clàusula 55 del Decret 215/1973, es realitzaran les adequades inversions en actius financers per a materialitzar les reserves abans esmentades.

De la mateixa manera que succeeix amb la reserva legal, atès que la Societat no ha generat encara beneficis en cap dels exercicis fins al 1997, aquesta reserva no ha estat constituïda.

2.2.9. Ingressos a distribuir en diversos exercicis

El detall d'aquest epígraf a 31 de desembre de 1996 i de 1997 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
Swap Midland BEI PTA	84.138	61.524

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels majors de TABASA

La Societat té formalitzats 2 préstecs amb el BEI (Banc Europeu d'Inversions) per 5.000 MPTA cadascun d'ells a un tipus d'interès renegociable cada 5 anys. En l'any 1995 es renegociaren al 11,02%. Donat que els tipus d'interès han anat baixant, la Societat va contractar 2 Swaps per l'import total, rebaixant el tipus d'interès al 8,8% i entre el 8,8% i el 10,75%, respectivament. Posteriorment, al març del 1996, es va vendre un Swap per un nominal de 2.000 MPTA, cobrant 101 MPTA que es van distribuir al llarg del període de meritació, que va des del març de l'any 1996 fins al setembre de l'any 2000, de forma correcta.

2.2.10. Provisions per a riscos i despeses

El detall de les provisions incloses i el seu moviment al llarg de l'any 1997 és el següent:

	Provisió Impost sobre transmissions patrimonials	Provisió Impost sobre béns immobles	Interessos de demora de l'ITP	TOTAL
Saldos a 31 de desembre de 1996	0	0	0	0
Dotacions de l'exercici:				
- amb càrrec a resultat	131.591	2.482	59.838	193.911
- amb càrrec a despeses d'establiment	66.637	0	0	66.637
Traspassos	344	8.656	0	9.000
Saldos a 31 de desembre de 1997	198.572	11.138	59.838	269.548

Imports en milers de pessetes

Font: Dades extretes dels comptes anuals de TABASA

- **Provisió Impost sobre Transmissions Patrimonials:** La Societat ha interposat uns recursos contra l'Administració Tributària pel que fa al pagament de l'ITP corresponent a les ampliacions de capital efectuades des de l'any 1990 (en concret, per les ampliacions de capital dels anys 1990, 1992, 1993 i 1995). TABASA entén que té dret a una bonificació del 95% en el pagament de l'esmentat Impost, bonificació que concedia la Llei 18/1972 a les societats concessionàries d'autopistes de peatges. Per això, TABASA ha liquidat l'ITP de les ampliacions de capital amb el 95% de bonificació. La Generalitat ha anat girant liquidacions complementàries pel 95% restant, més recàrrecs i interessos de demora. Aquestes quantitats estan avalades. Actualment els recursos (un per l'ITP de cada ampliació de capital) estan en la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional.

Pel que fa a l'ampliació de capital de l'any 1997, la Societat no ha liquidat aquest Impost, i l'Administració tampoc li ha presentat la liquidació complementària.

A la vista de la desestimació dels recursos previs, la Societat ha decidit dotar una provisió per a riscos. Aquesta provisió s'ha calculat pel total de les quantitats reclamades per l'Administració (impost més recàrrecs més interessos), el que considerem correcte, atenent al principi de prudència.

- **Provisió Impost sobre béns immobles:** La Societat no paga les liquidacions de l'Impost sobre béns immobles de l'Ajuntament de Barcelona des de l'any 1993, per entendre que té dret a la bonificació del 95% de l'Impost. Per això, la Societat té comptabilitzada una provisió per l'Impost sobre béns immobles corresponent als exercicis 1993 a 1997, pel 5% de la base de l'impost (sense interessos ni recàrrecs). La Societat ha recorregut les liquidacions (que inclouen el 100% de la base imposable). Donat que el 15 de gener de 1999 la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va dictar sentència estimatòria dels interessos de TABASA, contra la liquidació de l'IBI de l'any 1995, TABASA ha dotat la provisió només pel 5% de l'Impost.

2.2.11. Creditors a curt i llarg termini per deutes amb entitats de crèdit

El detall del deute amb entitats de crèdit, desglossat entre el curt i el llarg termini, és el següent:

ENTITAT	Data de Formalització	Venciment	Tipus d'interès	Límit	Saldo a 31.12.97		
					Curt termini	Llarg Termini	Interessos a curt termini
Banc Crèdit Local	20/01/90	31/03/01	MIBOR+0,275	2.600.000	200.000	500.000	0
Banc Crèdit Local	02/07/90	30/09/01	MIBOR+0,275	1.400.000	178.894	581.892	0
Banc Europeu d'Inversions	06/05/91	15/03/11	(A)	5.000.000 ECUS	0	6.571.688	105.951
Banc Europeu d'Inversions	25/09/90	20/09/10	11,02% (B)	5.000.000	0	5.000.000	155.254
Banc Crèdit Local	20/03/91	20/03/01	MIBOR+0,275	3.000.000	400.000	1.000.000	15.400
Midland Bank PLC	18/02/97	21/02/04	MIBOR+0,25	6.000.000	0	6.000.000	65.083
			SWAPS		-	-	112.614
			TOTAL		778.894	19.653.580	454.302

Nota: Els imports de les tres últimes columnes són en milers de pessetes

Nota (A): Tram A- 1.500.000- 9,35%

Tram B- 3.500.000-MIBOR+0,75%

Nota (B): Revisable cada 5 anys

Font: Dades obtingudes dels contractes de crèdit i dels majors de TABASA

Els imports dels deutes amb les entitats de crèdit estan correctament classificats en funció del seu venciment, entre curt i llarg termini, en el Balanç de situació a 31 de desembre de 1997.

S'han revisat els contractes d'aquests préstecs verificant el compliment de les condicions pactades, així com el correcte càlcul i pagament d'interessos i de la seva periodificació a final d'any, sense excepcions. Llevat del préstec amb el Midland Bank PLC, la resta de préstecs vigents a 31 de desembre de 1997

varen ser contractats abans del 31 de desembre de 1991 i, per tant, fiscalitzats en el seu moment per aquesta Sindicatura de Comptes.

A 31 de desembre de 1997 la Societat té una pòlissa de crèdit amb la Caixa, que venç el setembre del 1998, per un límit màxim de 1.000 MPTA que, en aquella data, no se n'havia disposat.

Pel que fa als interessos a curt termini, s'inclou la periodificació d'aquells interessos acreditats i no pagats a 31 de desembre. A més, s'inclouen els interessos a favor del banc pels Swaps contractats amb els bancs. Com ja s'ha dit en l'epígraf 2.2.7 d'aquest Informe, els interessos a favor de la Societat pels Swaps contractats es comptabilitzen dins l'epígraf de "Bancs" quan, en no tenir relació amb els comptes corrents, s'haurien de comptabilitzar dins un compte deutor.

2.2.12. Creditors comercials i altres deutes no comercials

El detall dels "Creditors comercials" i dels "Altres deutes no comercials" a 31 de desembre de 1997 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
<u>Creditors comercials</u>		
Bestretes de clients	25.255	6.640
Deutes per compres o prestacions de serveis	106.117	99.925
TOTAL Creditors comercials	131.372	106.565
<u>Altres deutes no comercials</u>		
Administracions públiques	53.618	25.047
Altres deutes	440.759	599.344
Fiances i dipòsits rebuts a curt termini	781	-
TOTAL Altres deutes no comercials	495.158	624.391

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels majors de TABASA

- Dintre de "Creditors comercials" s'inclouen les bestretes de clients (targetes multiviatge no exhaurides), els saldos a final d'any amb els proveïdors, les factures pendents de rebre a 31 de desembre i periodificacions de despeses diverses.
S'ha verificat la raonabilitat dels imports periodificats a 31 de desembre, sense excepció.
- Dintre d'"Administracions Públiques" s'inclouen els saldos a pagar a la hisenda pública. Aquests saldos s'analitzen en l'epígraf 2.2.13 d'aquest Informe, juntament amb els saldos actius.

- Dintre d'“Altres deutes” s'inclou en els saldos de les expropiacions pendents de pagar a final d'any. En general, les expropiacions pendents estan a l'espera de resolució judicial. Per a cadascuna de les expropiacions es preveu l'import de la valoració efectuada en el 1989. A més, s'ha dotat una provisió genèrica per cobrir totes aquelles despeses relacionades amb les expropiacions (despeses de jutjats, valoracions de terrenys, etc.).

Aquesta provisió es comptabilitza amb càrrec a l'immobilitzat material, com a més cost dels terrenys. S'ha verificat la raonabilitat de la provisió a 31 de desembre de 1997.

2.2.13. Administracions públiques

El detall dels saldos actius i passius amb les administracions públiques a 31 de desembre de 1997 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
COMPTES D'ACTIU		
HP, deutora per IRC	14.563	8.959
TOTAL COMPTES D'ACTIU	14.563	8.959
COMPTES DE PASSIU		
HP, creditora per IVA	27.580	10.556
Organismes creditors	11.489	-
HP, creditora per IRPF	8.940	8.764
Organismes SS, creditors	5.609	5.727
TOTAL COMPTES DE PASSIU	53.618	25.047

Imports en milers de pessetes
Font: Dades dels majors de TABASA

TABASA té obertes a inspecció fiscal les declaracions dels impostos que li són d'aplicació, per tots els exercicis no prescrits.

S'ha obtingut la documentació referent a les declaracions dels exercicis 1993 a 1997, oberts encara a inspecció fiscal, corresponents a l'IVA, a l'Impost sobre societats, a l'IRPF, a l'IRC i a la Seguretat Social. S'ha verificat el seu correcte càlcul i pagament dins els terminis legals, així com la raonabilitat del passiu registrat al tancament de l'exercici 1997, i el cobrament dels imports a cobrar per l'IRC dels anys 1995 i 1996.

2.3. NOTES AL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS**2.3.1. Import net de la xifra de negocis**

Dintre d'aquest s'inclouen els ingressos pels peatges, així com els descomptes i ràpels sobre vendes. El detall d'aquests ingressos per l'exercici 1997 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
Ingressos per peatges, pagament en efectiu	565.979	571.860
Ingressos per peatges, pagament a crèdit	1.634.132	1.780.083
Peatges de servei	148.240	119.627
TOTAL Peatges	2.348.351	2.471.570
Bonificacions i ràpels	(91.116)	(93.196)
Descomptes multiviatge	(168)	(51)
TOTAL Descomptes i ràpels sobre vendes	(91.284)	(93.247)
TOTAL Import net de la xifra de negocis	2.257.067	2.378.323

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels majors de TABASA

- Dintre "Peatges" es distingeixen els pagaments efectuats en efectiu, dels pagaments efectuats amb targetes de crèdit, així com els ingressos per les targetes multiviatge (peatges de servei).
- Dintre dels "Descomptes i ràpels sobre vendes" s'inclouen els descomptes sobre els abonaments multiviatge i els ràpels sobre peatges que s'apliquen a empreses de serveis que utilitzen el túnel per a desenvolupar la seva activitat, en funció dels viatges que efectuïn. També s'inclouen les diferències de recompte en els canvis de les divises, amb guany per a l'empresa.

De l'anàlisi efectuada, es pot concloure sobre la correcció de les xifres per a l'any 1997 són correctes. L'anàlisi de l'evolució dels ingressos per peatges s'analitza al Capítol 5 d'aquest Informe, corresponent a la fiscalització de la gestió.

2.3.2. Altres ingressos d'explotació

El detall d'"Altres ingressos d'explotació" és el següent:

	31.12.96	31.12.97
Treballs realitzats per l'empresa per a l'immobilitzat	-	4.608
<u>Ingressos accessoris</u>		
Ingressos per lloguers	9.966	23.011
Ingressos per altres serveis	6.223	5.425
Altres ingressos	21.155	8.558
TOTAL Ingressos accessoris	37.344	36.994

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels majors de TABASA

- Dintre els "Treballs efectuats per l'empresa per a l'immobilitzat" s'inclouen les hores que el personal de TABASA ha emprat per a la implantació de nou immobilitzat, valorades a cost, de forma correcta.
- "Ingressos accessoris": Dintre els "Ingressos per lloguers" s'inclouen principalment els ingressos pel lloguer de les oficines a Túnel del Cadí, SAC, que en l'any 1996 corresponien als darrers 4 mesos de l'any. Dintre dels "Ingressos per altres serveis", i dels "Altres ingressos" s'inclouen, entre d'altres, els ingressos per la venda dels teletacs de TABASA, els ingressos rebuts de les assegurances per reclamacions en cas d'accidents, i els ingressos per targetes caducades abans d'haver consumit els viatges.

S'ha verificat la raonabilitat dels imports per l'exercici 1997, sense excepció.

2.3.3. Consums

El detall dels consums per l'any 1997 i la seva comparació amb els de l'any 1996 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
Aprovisionaments	12.611	9.617
Variació d'existències	2.620	16.729
TOTAL consums	15.231	26.346

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels majors de TABASA

L'augment en els "Consums" es deu bàsicament a què durant l'any 1997 es van donar de baixa 15,52 MPTA de Teletacs que la Societat tenia en existències, ja que a partir d'aquest any és La Caixa qui dona el Teletac al client de forma gratuïta.

2.3.4. Despeses de personal

El detall de les despeses de personal per l'any 1997 i la seva comparació amb les de l'any 1996 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
Sous i salaris	209.712	213.515
Indemnitzacions	6.862	-
TOTAL Sous i salaris	216.574	213.515
Seguretat social càrrec empresa	57.420	57.148
Vestuari	1.810	1.832
Altres despeses socials	8.621	7.755
TOTAL Càrregues socials	67.851	66.735

Imports en milers de pessetes

Font: Dades extretes dels majors de TABASA

- Els sous i salaris s'han mantingut gairebé estables. L'augment global, d'un 1,8% es deu als efectes contraposats d'augment de sous del 2,1% i d'una lleugera disminució de plantilla (de 52 a 51,25 persones de plantilla mitjana). S'ha comprovat que el percentatge d'augment aprovat pel Consell d'Administració, ha estat aprovat també per la Direcció General de Pressupostos i Tresor del Departament d'Economia i Finances, i de la Direcció General de la Funció Pública, mitjançant el corresponent informe preceptiu.
- Altres despeses socials: S'inclouen conceptes com ara formació, pòlisses de vida i menjador, entre d'altres.

2.3.5. Altres despeses d'explotació

El detall de les altres despeses d'explotació pels exercicis 1996 i 1997 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
<u>Serveis exteriors</u>		
Lloguers i cànons	15.328	13.426
Reparacions i conservació	134.938	146.089
Serveis professionals independents	45.767	40.505
Transports comuns	925	829
Primes d'assegurances	32.445	31.903
Serveis bancaris i similars	39.935	42.735
Publicitat, propaganda i relacions públiques	28.647	27.644
Subministraments	64.272	57.647
Altres serveis	24.846	24.163
TOTAL Serveis exteriors	387.103	384.941
Tributs	3.532	4.159

Imports en milers de pessetes

Font: Dades extretes dels majors de TABASA

- Dintre de "Lloguers i cànons" s'inclouen lloguers diversos com ara el de fotocopiadores, el de transmissió de telemissatges, el cànon per reserva del domini públic radioelectrònic, etc. A més, fins a l'agost del 1997 s'inclouia també un càrrec que GISA passava a TABASA pel lloguer de l'oficina de Presidència.
- Dintre de "Reparacions i conservació" s'inclouen les despeses per les reparacions en general, la neteja, la conservació dels edificis, de l'obra exterior, del túnel de l'àrea de serveis i de l'àrea de peatge, etc.
- Dintre de "Serveis de professionals independents" s'inclouen els honoraris professionals dels assessors jurídics, fiscals i laborals i dels auditors, entre d'altres.

La disminució en el saldo d'aquest compte de 1996 a 1997 es deu al fet que en l'any 1996 s'inclouien 6,93 MPTA per una factura d'Andersen Consulting pel 50% del cost de l'estudi del pla d'integració de gestió (l'altre 50% el pagà Túnel del Cadí, SAC).
- Pel que fa a les "Primes d'assegurances", de responsabilitat civil, multirisc industrial, defensa jurídica, vehicles i altres, s'ha verificat l'existència de l'Informe favorable de la Direcció General del Patrimoni, previ a la contractació de les pòlisses per a responsabilitat civil, equips elèctrics, multirisc industrial, vida col·lectius, accidents col·lectius, multirisc oficines Defensa jurídica i vehicles, així com la raonabilitat de la periodificació de la despesa a final d'any.
- Dintre de "Serveis bancaris" s'inclouen les comissions que cobren els bancs pel pagament amb targetes de crèdit.
- Dintre de "Publicitat i propaganda" s'inclou en principalment despeses per anuncis diversos, en premsa generalment.
- Dintre de "Subministraments" s'inclouen les despeses de llum, aigua i gas-oil.
- Dintre dels "Altres serveis" s'inclouen despeses com ara les de material d'oficina, les de comunicacions, les despeses de viatge i les de publicacions i subscripcions. També s'inclouen les dietes del Consell d'Administració i del President, per les que s'ha verificat que l'import que es paga està dins els límits que fixa l'Acord del Govern de 21 de gener de 1994, sobre drets d'assistència per la concurrència a reunions de consells d'administració d'empreses amb capital de la Generalitat, entre d'altres.

2.3.6. Despeses i ingressos financers

El detall de les despeses i dels ingressos financers per l'any 1997 és el següent:

	31.12.96	31.12.97
DESPESES FINANCIERES		
Comissions financeres	50.043	46.810
Interessos deutes a llarg termini	2.738.667	1.834.138
Interessos deutes a curt termini	70.651	63.257
Altres despeses financeres	37.245	47.387
	<u>2.896.606</u>	<u>1.991.592</u>
Diferències negatives de canvi	185.460	166.049
TOTAL Despeses financeres	<u>3.082.066</u>	<u>2.157.641</u>
INGRESSOS FINANCIERS		
Interessos inversions financeres temporals	1.061	37.677
Interessos comptes corrents	22.373	13.035
Altres ingressos financers	100.378	91.798
Interessos creditors dipòsits	2.633	58.339
Bonificacions impostos	863	469
	<u>127.308</u>	<u>201.318</u>
Diferències positives de canvi diversos	69	90
TOTAL Ingressos financers	<u>127.377</u>	<u>201.408</u>

Imports en milers de pessetes

Font: Dades obtingudes dels majors de TABASA

Dintre de les “Despeses financeres” s’inclouen les comissions bancàries per avals, els interessos dels préstecs, la provisió dels interessos corresponents a les liquidacions d’ITP que la Societat, tal com s’explica en l’epígraf 2.2.10 d’aquest Informe, té recorregudes. També s’inclou l’amortització de les despeses de formalització dels préstecs, i les diferències negatives dels préstecs en divisa. S’ha verificat la raonabilitat de les despeses financeres per l’any 1997, per tots els conceptes.

S’ha de remarcar la importància de les despeses financeres respecte de les despeses totals del Compte de pèrdues i guanys. Així, mentre les despeses d’exploració ascendeixen en l’any 1997 a 1.036,44 MPTA, les despeses financeres ascendeixen a 2.157,64 MPTA. El fet de tenir un endeutament aliè que suposa un 47,96% del total del passiu (és a dir, 20.889,39 MPTA), contractat en els anys en què els tipus d’interès eren elevats, fa que la càrrega financera sigui molt significativa en el conjunt de les despeses.

Dintre dels “Ingressos financers” s’inclouen els ingressos de comptes corrents, els ingressos per les inversions financeres temporals i els ingressos pels interessos que merita el deute que l’Ajuntament té amb TABASA, tal com s’explica en l’epígraf 2.2.4 d’aquest Informe. S’ha verificat la raonabilitat dels ingressos financers per a l’any 1997, per tots els conceptes.

2.3.7. Despeses i ingressos extraordinaris

Dintre les despeses i els ingressos extraordinaris s'inclouen les pèrdues i els beneficis obtinguts per la venda d'elements de l'immobilitzat material.

2.3.8. Resultat de l'exercici

D'acord amb les ordres ministerials de 18 de maig i de 7 de juny de 1976, aplicables a les Societats concessionàries d'autopistes, ponts i túnels de peatge, l'excés de les despeses operacionals i de la càrrega financera sobre els ingressos, pot ser capitalitzada mitjançant la revalorització de la inversió en el Túnel, sempre i quan aquest excés no superi l'import resultant de l'aplicació dels índexs de l'increment del cost de la vida (corresponents a l'any anterior) aprovats pel Govern, a la inversió en el Túnel. Això es pot fer durant la primera fase del període d'explotació que s'entén finalitzada al primer exercici amb resultat positiu en el Compte de pèrdues i guanys.

En conseqüència, la inversió en el Túnel s'ha incrementat cada any per aquest concepte des de l'inici de la seva explotació, sense excedir els límits establerts i, per tant, el resultat de l'exercici ha estat de zero cada any.

2.4. FETS POSTERIORIS

Amb posterioritat al tancament de l'exercici 1997, s'han aprovat les normes d'adaptació del Pla general de comptabilitat a les societats concessionàries d'autopistes, túnels, ponts i altres vies de peatge.

L'Ordre de 10 de desembre de 1998 aprova unes noves normes d'adaptació del Pla general de comptabilitat a les societats concessionàries d'autopistes, túnels, ponts i altres vies de peatge. Aquesta Ordre comença a ser d'aplicació en l'exercici 1999, i suposa la modificació d'una sèrie de criteris que es venien aplicant fins a la data, en relació a aspectes tan importants com el Fons de reversió, la Plusvàlua per revalorització de l'Actiu (figura que ja no es preveu), etc. Els efectes de l'aplicació d'aquesta Ordre estan encara en estudi però impliquen, entre d'altres qüestions, la realització d'un nou PEF que reculli els nous criteris, el diferiment de les despeses financeres al llarg del període concessional per tal de fer efectiu el principi de correlació d'ingressos i despeses, la creació del fons de reversió des de l'inici del període concessional, etc. L'aplicació dels nous criteris continguts en aquesta Ordre tindrà el seu impacte en la presentació dels comptes anuals corresponents a l'exercici 1999.

3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

Els pressupostos de TABASA corresponents a l'exercici 1997 i aprovats per la Llei 19/1996, de 27 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 1997, preveïen uns ingressos i despeses en el pressupost d'explotació de 3.483,40 MPTA i uns recursos i dotacions en el pressupost de capital d'11.500 MPTA.

3.1. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'EXPLOTACIÓ

A continuació es presenta la liquidació pressupostària d'explotació de TABASA, corresponent a l'exercici 1997:

A/C	INGRESSOS	Pressupost (I)	Real (II)	Desviació (II)-(I)
301	Prestació de serveis a tercers	2.230.390	2.378.323	147.933
302	Altres vendes	15.000	41.603	26.603
30	VENDES I PRESTACIONS DE SERVEIS	2.245.390	2.419.926	174.536
3	INGRESSOS PROPIS	2.245.390	2.419.926	174.536
52	INTERESSOS DE DIPÒSIT	31.713	51.207	19.494
55	REVALORITZACIÓ D'ACTIUS	1.206.300	575.404	(630.896)
5	INGRESSOS PATRIMONIALS	1.238.013	626.611	(611.402)
	TOTAL INGRESSOS	3.483.403	3.046.537	(436.866)

A/C	DESPESES	Pressupost (I)	Real(II)	Desviació (II)-(I)
100.01	Sous i salaris	216.150	213.515	(2.635)
10	SOUS I SALARIS	216.150	213.515	(2.635)
110.01	Seguretat Social a càrrec de l'empresa	60.605	57.148	(3.457)
11	ASSEGURANCES I PRESTACIONS SOCIALS	60.605	57.148	(3.457)
120.01	Altres despeses	13.700	9.588	(4.112)
12	ALTRES DESPESES SOCIALS	13.700	9.588	(4.112)
1	REMUNERACIONS DEL PERSONAL	290.455	280.251	(10.204)
202.01	Consums d'existències	14.084	26.346	12.262
20	COMPRES I APROVISIONAMENTS	14.084	26.346	12.262
210	Lloguers de béns mobles i immobles	16.432	13.425	(3.007)
212	Conservació i reparació	150.022	146.089	(3.933)
213	Serveis professionals independents	35.801	40.505	4.704
214	Transports	1.236	829	(407)
215	Primes d'assegurances	31.726	31.903	177
216	Publicitat, propaganda i RRPP	36.502	27.644	(8.858)
217	Subministraments	67.317	57.647	(9.670)
219	Altres despeses diverses	99.643	69.553	(30.090)
21	SERVEIS EXTERIORS	438.679	387.595	(51.084)
220	Altres tributs	4.000	4.159	159
22	TRIBUTS	4.000	4.159	159
2	DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS	456.763	418.101	(38.662)
300.01	Interessos	2.265.005	1.747.284	(517.721)
300.02	Despeses d'emissió, modif. i canc.	85.731	94.197	8.466
30	DEUTE A LLARG TERMINI	2.350.736	1.841.481	(509.255)
320	Diferències negatives de canvi	180.928	165.959	(14.969)
32	DIFERÈNCIES NEGATIVES DE CANVI	180.928	165.959	(14.969)
3	DESPESES FINANCERES	2.531.664	2.007.440	(524.224)
50	AMORTITZACIÓ IMMOBILITZAT IMMATERIAL	2.000	2.739	739
51	AMORTITZACIÓ IMMOBILITZAT MATERIAL	200.521	201.773	1.252
52	AMORTITZACIÓ DESPESES AMORTITZABLES	2.000	136.233	134.233
5	AMORTITZACIONS	204.521	340.745	136.224
	TOTAL DESPESES	3.483.403	3.046.536	(436.866)

Imports en milers de pessetes

Font: Liquidació del pressupost elaborada per TABASA

La Societat liquida correctament el pressupost d'explotació. A més, inclou una explicació de les principals desviacions, que han estat verificades per aquesta Sindicatura, i que analitzem a continuació:

INGRESSOS

- Prestació de serveis a tercers: Desviació produïda bàsicament pel creixement de la IMD superior a la prevista. L'efecte positiu d'aquesta desviació es compensa però, en part, per l'efecte negatiu de les tarifes que han estat inferiors a les pressupostades.
- Altres vendes: Es van obtenir uns ingressos no previstos pel lloguer de les oficines a Túnel del Cadí, SAC i per treballs realitzats per a l'immobilitzat.

DESPESES

En general les despeses d'explotació s'han reduït de manera considerable, principalment per la disminució de les despeses financeres. Per partides, cal fer els següents comentaris:

- L'excés en els consums d'existències es produeix per haver passat com a consumibles els estocs de teletacs. A fi i efecte d'estalviar costos, algunes reparacions es realitzen amb personal intern. Les compres de material s'inclouen dins el magatzem per al seu adequat control.
- Quant a desviacions negatives cal considerar que els serveis professionals independents inclouen les despeses originades per l'assessorament en la implantació del Pla d'Integració amb el Túnel del Cadí.
- S'han optimitzat els costos de personal i les despeses associades.
- Les despeses d'amortització no han sofert variacions significatives excepte en el cas de les de despeses amortitzables que en el pressupost es van preveure com a despesa financera.
- Les despeses financeres han estat molt inferiors a les pressupostades; els motius principals ha estat els següents:
 - Tipus d'interès i necessitats financeres sensiblement inferiors als pressupostats.
 - Devaluació de la pesseta inferior a la prevista, fet que ha implicat un menor cost sobre el deute en divises.

- L'amortització de despeses d'establiment es va preveure com a despesa financera, com ja hem dit; però en la liquidació pressupostària es liquiden pel concepte correcte.

Tot i que no s'inclou l'explicació en la liquidació feta per la Societat sobre la partida "Revalorització d'actius", la previsió de la qual era de 1.206,3 MPTA, l'import real de 575,4 MPTA i la desviació de 630,9 MPTA, cal assenyalar que en aquesta partida s'inclou la "Plusvàlua per revalorització de l'Actiu", concepte del Compte de pèrdues i guanys explicat en l'epígraf 2.3.8 d'aquest Informe, que es correspon amb el resultat negatiu de l'exercici. La desviació s'explica principalment per la disminució dels costos financers, i per l'augment de les vendes respecte de les xifres previstes.

3.2. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE CAPITAL

A continuació es presenta la liquidació pressupostària de capital de TABASA, corresponent a l'exercici 1997:

A/C	RECURSOS	Pressupost	Real	Desviació
67	ALIENACIÓ INVERSIÓ EN AUTOPISTA	0	1.062	1.062
6	ALIENACIÓ INVERSIONS REALS	0	1.062	1.062
81	CANCEL·LACIÓ IMMOBILITZAT FINANCER	0	148.956	148.956
8	VARIACIÓ ACTIUS FINANCERS	0	148.956	148.956
902	Fora del sector públic	0	6.000.000	6.000.000
90	PRÉSTECES REBUTS A LLARG TERMINI	0	6.000.000	6.000.000
92	AMPLIACIÓ DE CAPITAL	11.500.000	11.500.000	0
93	VARIACIÓ PASSIUS FINANCERS A LL.T.	0	269.548	269.548
9	VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS	11.500.000	17.769.548	6.269.548
	TOTAL RECURSOS	11.500.000	17.919.566	6.419.566

A/C	DOTACIONS	Pressupost	Real	Desviació
	Inversió en autopista	453.000	384.803	(68.197)
67	INVERSIÓ IMMOBILITZAT MATERIAL	453.000	384.803	(68.197)
682	Aplicacions informàtiques	0	518	518
68	INVERSIONS IMMOBILITZAT IMMATERIAL	0	518	518
690	Despeses d'ampliació de capital	0	202.471	202.471
691	Despeses de formalització de deute	0	198.094	198.094
69	DESPESES D'ESTABLIMENT	0	400.565	400.565
6	INVERSIONS REALS	453.000	785.886	332.886
85	VARIACIÓ CAPITAL CIRCULANT	304.127	6.302.275	5.998.148
86	REVALORITZACIÓ ACTIUS (OM.18/5/76 i 7/6/76)	791.873	(22.194)	(814.067)
8	VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS	1.096.000	6.280.081	5.184.081
911	Fora del sector públic	9.951.000	10.853.533	902.533
91	AMORTITZACIONS DE PRÉSTECES A LL.T.	9.951.000	10.853.533	902.533
94	VARIACIÓ PASSIUS FINANCERS A LL.T.	0	66	66
9	VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS	9.951.000	10.853.599	902.599
	TOTAL DOTACIONS	11.500.000	17.919.566	6.419.566

Imports en milers de pessetes

Font: Liquidació del pressupost elaborada per TABASA

La Societat liquida correctament el pressupost de capital. A més, inclou una explicació de les principals desviacions, que han estat verificades per aquesta SCC, i que analitzem a continuació:

RECURSOS

- Alienació d'inversions reals: Correspon a la venda d'immobilitzat no pressupostada.
- Variació d'actius financers: La cancel·lació de l'immobilitzat financer correspon al traspàs de llarg a curt termini de deutes de tercers.
- Variació de passius financers: S'inclouen 6.000 MPTA corresponents a l'import d'un crèdit sol·licitat a fi i efecte de refinançar el deute actual optimitzant els costos financers. A més, s'inclouen 269,55 MPTA corresponents a la provisió per a riscos i despeses creada durant l'exercici per a les liquidacions d'ITP i d'IBI que la Societat té recorregudes, tal com s'explica en l'epígraf 2.2.10 d'aquest Informe.

DOTACIONS

- Inversions reals: Les inversions en immobilitzat material pressupostades s'han endarrerit en la seva execució. Quant a l'immobilitzat immaterial, no es van preveure com a inversions les activacions de les despeses de formalització de deute ni les d'ampliació de capital.
- Variació d'actius financers: Correspon a la desviació en resultats activats de l'exercici (els recursos generats per les activitats) i a l'augment de circulat per la disminució de l'endeutament.
- Variació de passius financers: S'han amortitzat més préstecs dels previstos a fi i efecte d'optimitzar la despesa financera.

Considerem correcta la liquidació dels pressupostos d'explotació i de capital per a l'exercici 1997, tot i que s'haurien d'explicar amb més detall i rigor les desviacions i que manca una conciliació entre el resultat d'explotació (del Compte de pèrdues i guanys), i el concepte 86 "Revalorització d'actius" de la liquidació del pressupost de capital. Aquesta conciliació és la següent:

Plusvàlua per revalorització de l'actiu (resultats de l'exercici)	(575.404)
Amortització de les despeses a distribuir en diversos exercicis	276.810
Dotació amortització immobilitzat material	340.745
Ingressos a distribuir en diversos exercicis (Passiu)	(22.614)
Pèrdues en vendes d'immobilitzat material	2.655
TOTAL Partida 86	(22.194)
Imports en milers de pessetes	

Les partides de conciliació corresponen a amortitzacions i altres conceptes del compte de pèrdues i guanys (l'amortització de les despeses a distribuir en diversos exercicis correspon a la part traspassada al Compte de pèrdues i guanys per les despeses de formalització de préstecs i per les diferències negatives de canvi que es distribueixen en diversos exercicis); els ingressos a distribuir en diversos exercicis recullen la part meritada dels ingressos obtinguts per operacions de permuta financera de tipus d'interès (Swaps) ja abonats, etc.).

4. FISCALITZACIÓ DE LA LEGALITAT

En la fiscalització dels estats financers i de les liquidacions pressupostàries s'han analitzat aspectes legals de caire comptable, pressupostari, laboral, fiscal, etc. Dins aquest capítol la fiscalització de la legalitat se centra en els procediments de contractació que segueix TABASA.

4.1. LEGISLACIÓ APLICABLE

D'acord amb el que estableix la disposició addicional sisena de la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques, les societats mercantils amb capital majoritari de l'Administració, els seus organismes autònoms o entitats de dret públic, ajustaran la seva activitat contractual als principis de publicitat i concurrència, la qual cosa estableix en el mateix sentit la Llei de l'Estatut de l'empresa pública catalana. El mateix criteri regia en l'anterior Llei de contractes de l'Estat.

L'aplicació d'aquests principis s'ha de fer de manera conjunta. Això comporta que sigui necessari no només consultar diverses empreses a l'hora de portar a terme una determinada contractació, sinó també que, en aplicació del principi de publicitat, i per fer veritablement efectiu el principi de concurrència, es publiqui en un diari dels de major tirada el corresponent anunci de licitació.

A més, atès que la Llei de contractes permet l'adjudicació pel procediment negociat en contractes de baix import, i altres supòsits previstos en la Llei, es podria utilitzar, per analogia, aquesta previsió per a les empreses públiques.

4.2. PROCEDIMENTS EMPRATS PER TABASA

El Consell d'Administració de TABASA, en la sessió del mes d'octubre de 1995, va aprovar la normativa quant a contractació, que la Societat hauria de seguir per tal d'adaptar-se a la nova Llei de contractes de les administracions

públiques. Aquesta normativa interna indica el que segueix:

a) Per a la contractació de projectes, assistències tècniques, direccions d'obres i d'altres relacionats amb contractes d'obres:

- si l'import és inferior a 27.266.208 PTA, serà suficient 3 ofertes, o contractació negociada, sense publicitat,
- si l'import és superior a 27.266.208 PTA, s'aplicaran els principis de publicitat i concurrència.

b) Per a la contractació d'obres:

- si l'import és inferior a 681.655.208 PTA, serà suficient 3 ofertes, o contractació negociada, sense publicitat,
- si l'import és superior a 681.655.208 PTA, s'aplicaran els principis de publicitat i concurrència.

c) Per a la contractació de béns i serveis: es demanaran un mínim de 3 ofertes; quan això no sigui possible, es detallaran les raons, i ho haurà de conformar el director general. En general, tots els contractes i compres de béns i serveis que superin els 9 MPTA, hauran de ser aprovats pel Consell d'Administració.

Tal com dèiem a l'epígraf 4.1 anterior, la Societat, d'acord amb la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, ha de contractar respectant els principis de publicitat i concurrència, sense que la Llei indiqui cap límit a partir del qual no és necessari respectar aquests principis. Per tant, és la Societat la que els ha de fixar en els seus procediments interns de contractació. TABASA té uns imports fixats però, en el nostre parer, pel que fa a la contractació d'obres, són massa elevats i s'haurien de baixar sensiblement.

4.3. TREBALL REALITZAT

Per a realitzar el nostre treball s'han analitzat les adquisicions de béns d'inversió per als anys 1992 a 1997, així com els principals serveis per l'any 1997, per l'import de què es tracta o pel concepte que recullen.

- **CONTRACTACIÓ DE BÉNS D'INVERSIÓ**

En concret, per als anys 1992 a 1996 s'han analitzat 8 contractes, que suposen el 44,08% sobre les adquisicions d'immobilitzat d'aquests exercicis. S'ha vist que les altes en immobilitzat de l'any 1992 corresponen a contractes adjudicats en l'any 1991 o anteriors i, per tant, ja van ser fiscalitzats per aquesta Sindicatura, per la qual cosa no s'ha fet més treball. Per la resta de contractes

fiscalitzats, cal esmentar els aspectes següents que es desprenen del treball realitzat:

- a) Contracte amb Tecsidel pel muntatge de dues vies dinàmiques d'emergència pels Túnel de Vallvidrera, per un import de 20,5 MPTA, signat el 15 de febrer de 1993. També es va demanar oferta a Arce, també. S'adjudicà a Tecsidel perquè ja havia muntat les vies que, en aquell moment, estaven en funcionament a TABASA.
- b) Contracte amb Comersa pel reforçament de la galeria de serveis del Túnel. Es van demanar 4 ofertes a empreses del sector. Un cop analitzades, es decideix adjudicar l'obra a l'empresa Ossa per ser la més avantatjosa, i se signa el contracte el 29 de gener de 1994 per 108,31 MPTA. 6 mesos després, Ossa manifesta que li és impossible acabar l'obra, per diferents problemes tècnics; llavors, després de demanar noves ofertes, s'adjudica a Comersa per 116,65 MPTA.
- c) Contracte amb Arce per a la implantació de la Targeta Xip amb moneder electrònic. No es van demanar altres ofertes ja que Arce havia instal·lat els equips de peatge que utilitza TABASA i, per tant, era l'única que podia ampliar i modificar el hardware i el software de les vies de peatge.

Per a l'any 1997, la revisió s'ha centrat en els contractes amb Andersen Consulting per a l'elaboració del Pla d'Integració de Gestió i del seu estudi previ, que suposen un 49% de les addicions totals de l'exercici en béns d'inversió. En concret, els trets característics d'aquests contractes són els següents:

- a) Contracte amb Andersen Consulting per a elaborar el Pla d'Integració de Gestió, per un import de 13,5 MPTA. S'adjudica a Andersen Consulting l'elaboració d'un Pla d'integració de les dues companyies, TABASA i Túnel del Cadí, previ acord del Consell d'Administració de TABASA. Hi ha un informe on es justifica l'adjudicació a Andersen Consulting, atès que ja va implantar en el seu moment el sistema de gestió de TABASA, i posseeix els coneixements suficients quant a organització, sistemes i processos.
- b) Contracte amb Andersen Consulting per a la implantació del Pla d'Integració i la implantació del Sistema Integrat de gestió, alternativa Ficos Open, signat el febrer de 1997, per un import total de 83,5 MPTA, sense IVA, a dividir entre les dues companyies (Túnel del Cadí i TABASA). Aquest contracte s'adjudica a Andersen Consulting, previ acord del Consell d'Administració de TABASA, i després de ser analitzades 4 solucions en el Pla d'Integració anterior, s'escull aquesta per preu i per idoneïtat de les especificitats tècniques.

De la revisió d'aquests contractes s'ha vist que, en general, TABASA conserva la documentació relativa al procediment de contractació d'obres i serveis, tot i que de vegades resulta difícil de localitzar. Seria convenient que es formés un expedient de contractació on es guardés junta tota la documentació suport d'un contracte. D'aquesta manera l'accés a la informació seria més ràpid i fiable.

CONTRACTACIÓ DE SERVEIS

La nostra revisió s'ha basat en l'anàlisi d'aquelles despeses del Compte de pèrdues i guanys susceptibles de contractació externa. Per aquestes despeses s'ha vist que es demanen diverses ofertes, es fa un quadre comparatiu de totes elles i s'escull aquella que tingui el cost més baix. Aquest procediment és l'establert en el manual intern de contractació a què es fa esment en l'epígraf 4.2. De la revisió efectuada cal fer els comentaris següents:

- a) Contracte amb Sainco pel manteniment del sistema de seguretat, vigilància i control: L'any 1990, Sainco va fer la instal·lació del sistema de seguretat, vigilància i control. Quan es va acabar el període de garantia, TABASA decideix contractar alguna empresa que es cuidi del manteniment. Es van demanar dues ofertes, i finalment, es decideix adjudicar el servei a Sainco per ser la millor oferta, i se signa el contracte l'1 de juliol de 1994 per un import de 25,5 MPTA. Aquest contracte s'ha renovat en l'any 1996 i 1997.
- b) Contracte amb Comersa pel manteniment de l'obra civil, la jardineria, la neteja general del traçat i l'assistència en operacions: L'any 1991 TABASA demana ofertes a tres empreses, adjudicant-li a Comersa per ser la millor oferta tenint en compte la relació preu-qualitat. Aquesta adjudicació va ser aprovada pel Consell d'Administració en la sessió de 26 de març 1992. Des de llavors, s'han fet 4 renovacions, donat que els costos s'han mantingut per sota del preu d'adjudicació inicial i per la interacció d'aquest servei en la seguretat del túnel.
- c) Contracte amb La Caixa per la gestió dels ingressos: Fins l'any 1997, el Banc de Sabadell es feia càrrec de la gestió dels ingressos de TABASA. Quan va vèncer el període del contracte, es van demanar 3 ofertes, adjudicant-se a La Caixa per ser la més avantatjosa. No hi ha informe d'adjudicació perquè les negociacions es van portar directament des de la direcció de TABASA, i va ser el Consell d'Administració, en la sessió de 30 de maig de 1997, qui va analitzar les ofertes i va decidir, per unanimitat, adjudicar la gestió dels ingressos a La Caixa.

De la mateixa manera que en el cas de contractació de béns d'inversió, creiem que s'hauria d'elaborar un expedient individualitzat on es recollissin tots els documents relacionats amb la contractació del servei.

4.4. CONCLUSIONS

Com s'ha dit en l'epígraf 4.2, el procediment de contractació definit per la Societat defineix uns límits a partir dels quals s'ha de sotmetre als principis de publicitat i concurrència. La normativa vigent quan diu que les societats mercantils amb participació majoritària (en aquest cas, de la Generalitat de Catalunya) han de complir els principis de publicitat i concurrència, no estableix cap limitació per import ni per tipus de contracte. Ara bé, es poden fixar uns límits que per analogia, tal com expliquem en l'epígraf 4.1, es poden assimilar als dels contractes menors, per sota dels quals la Societat pogués aplicar directament el procediment negociat. Així mateix, la Societat ha de fixar una normativa interna sobre els procediments de contractació. TABASA té establerts uns límits però considerem que els imports fixats en la normativa interna pel que fa a la contractació són massa elevats, especialment pel que fa a la contractació d'obres. Entenem que els límits de contractació establerts per les obres, a partir dels quals s'ha de fer publicitat i concurrència, haurien de ser sensiblement inferiors (orientativament es podrien fixar al voltant del 75 MPTA).

Tot i això, la contractació realitzada per la Societat ha estat correcta, tant pel que fa a la contractació de béns d'inversió com pel que fa a la contractació de serveis. Cal recomanar, però, una millora en els aspectes formals del procediment de contractació, sobretot pel que fa a l'elaboració d'un expedient on quedin recollits tots els documents referents a la contractació (ofertes, quadre comparatiu, informe justificatiu de l'adjudicació, contracte, etc.)

5. FISCALITZACIÓ DE LA GESTIÓ

L'abast de la fiscalització de la gestió de TABASA se centra en els 2 aspectes següents:

- D'una banda, s'ha analitzat el PEF vigent en l'exercici 1997, com a principal instrument de control de gestió, i també quant a les variables més importants que incorpora i al seu grau de compliment (vegeu l'epígraf 5.2).
- D'altra banda, s'han analitzat la resta de mecanismes de control de gestió emprats per la Societat (vegeu l'epígraf 5.3).

Abans d'entrar en l'anàlisi dels aspectes esmentats, i per tal d'entendre l'evolució de l'activitat fins al moment actual, incloem a continuació un epígraf on s'expliquen els factors que condicionen l'activitat de la Societat, i les principals causes.

5.1. FACTORS CONDICIONANTS

L'evolució de l'activitat de la Societat (explotació del Túnel de Vallvidrera en règim de peatge) i sobretot l'evolució dels resultats d'aquesta activitat, es troba condicionada per dos factors: les tarifes i el trànsit. Aquestes dues variables estan fora de l'àmbit de decisió de la Societat; la primera, per la seva regulació taxada, i la segona, perquè la seva evolució depèn de condicionants socials i demogràfics, la modificació dels quals no està a l'abast de la Societat.

A) Tarifes: En el Decret 305/1987, de 19 d'octubre, d'autorització a TABASA per a gestionar el servei consistent en la construcció, la conservació i explotació dels Túnel de Vallvidrera i els seus accessos, es van publicar unes tarifes estimades, tenint com a base les del mes de juny de 1986.

El Decret 210/1990, de 16 de febrer, va aprovar la revisió de les tarifes esmentades, d'acord amb la major inversió realitzada per sol·licituds de l'Administració.

En el Decret 164/1991, de 16 de juliol, s'aprova el peatge del Túnel de Vallvidrera i els seus accessos, i el procediment de les successives revisions de tarifes i peatges corresponents, d'acord amb el que estableix la clàusula 45 del plec de clàusules generals per a la construcció, la conservació i l'explotació d'autopistes en règim de concessió, modificada pel Reial decret 210/1990, de 16 de febrer.

TABASA ha revisat les seves tarifes d'acord amb la legislació vigent essent aprovades segons l'Ordre de 31 de desembre de 1991 (IVA 13%), Ordre de març de 1992, Ordre de 28 de juliol de 1992 (IVA 15%), Ordre de 30 de març de 1993, Ordre de 21 de març de 1994, Ordre de 31 de desembre de 1994 (IVA 16%), Ordre de 10 de març de 1995 i Ordre de 5 de març de 1996.

A partir de 1997 es proposa aplicar una discriminació horària de tarifes segons es tracti d'hores punta, hores vall, festius o caps de setmana, amb una disminució de les tarifes d'acord amb el que es detalla a continuació:

Hores punta: durant els anys 1997 i 1998 es mantenen per a aquesta franja horària les mateixes tarifes vigents al final de l'any 1996. A partir de l'any 1999 i successius, es revisen les tarifes aplicant el 0,95 de l'IPC.

Hores vall, festius i caps de setmana: a partir de l'1 de gener de 1997 es disminueixen per a aquestes franges horàries les tarifes vigents a final de l'any 1996, en un 15%. Es revisen cada any les tarifes aplicant el 0,95 de l'IPC.

Les tarifes mitjanes (sense IVA) dels anys 1996 i 1997 són de 363,62 PTA i de 337,98 PTA, respectivament.

B) Trànsit: En el transcurs de l'any 1990 es va desenvolupar l'"Estudi sobre el valor del temps i sobre el trànsit al Túnel de Vallvidrera i accessos", en el qual es comprovaven les previsions fetes en estudis anteriors revisant totes les variables que poguessin influir sobre el trànsit als Túnel de Vallvidrera. Sobre la base d'aquest estudi es va determinar el volum de trànsit inicial, els creixements i la tarifa que van servir per a la revisió del PEF, aprovat per Ordre de 3 de febrer de 1992. Donada l'evolució real del trànsit des de l'inici de la concessió, inferior a la prevista, i amb la finalitat de revisar les previsions que s'havien fet, es va desenvolupar en el transcurs de 1995 i 1996, una actualització d'aquest estudi. Es va constatar una tendència de creixement, així com un comportament diferent en dia laborable i en dia festiu, i en hores punta i en hores vall. Així ho demostra l'evolució del trànsit en els anys 1996 a 1998 (mesurada en termes d'intensitat mitjana diària de vehicles (IMD)) i la seva comparació amb les xifres previstes en el PEF, que és la següent:

ANY	IMD segons PEF	IMD real
1996	16.847	16.960
1997	18.110	19.279
1998	19.650	21.659

IMD: Intensitat mitjana diària (de vehicles)

Font: Dades extretes del PEF vigent

5.2. EL PLA ECONOMICOFINANCER (PEF)

A continuació s'analitza el PEF com a document que elabora la Societat en compliment de la normativa que el regula i que engloba les previsions generals a llarg termini del que serà la marxa de la Societat fins al termini de la concessió i on s'exposa la seva evolució des de l'inici de l'activitat de la Societat. A més, es presenten les principals previsions que s'han establert en el PEF vigent i s'avalua el seu grau de compliment.

5.2.1. El PEF com a document legal de planificació

Les clàusules 46 i 47 del Plec de clàusules generals adjunt al Decret 215/73 i les ordres de 18 de maig i de 7 de juny de 1976 del Ministeri d'Hisenda regulen el PEF. Específicament, l'ordre de 7 de juny de 1976 estableix que el PEF de les societats concessionàries haurà de presentar-se necessàriament el primer exercici en què la concessionària pretengui exercir les facultats de revalorització que s'estableix en les dites Ordres i que aquest haurà de contenir, com a mínim, les previsions del Balanç de situació, Compte de pèrdues i guanys i flux de tresoreria corresponent a tots els exercicis del període concessional, i contemplarà expressament les revaloritzacions d'actius a efectuar. A més, s'estableix que el PEF s'haurà d'actualitzar, a iniciativa de la Societat mateixa o

de l'Administració, quan els resultats reals comportin desviacions respecte a les previsions incloses en el PEF ja aprovat.

A partir de certes variables (com la IMD, les tarifes, els IPC de cada any, el tipus d'interès per al finançament, etc.) es genera un Balanç de situació i un Compte de pèrdues i guanys per a cada any.

Per tant, es pot considerar el PEF com un programa d'actuació a llarg termini, un marc general de l'evolució prevista de la Societat en el període de durada de la concessió, i que dóna compliment al que estableix en la legislació esmentada.

Amb l'elaboració del PEF inicial i de les seves modificacions quan es produeixen canvis substancials, la Societat dóna també compliment als articles 28 i 29 de la Llei 4/85, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana, que estableixen de manera específica l'obligació de l'elaboració d'un programa d'actuació, d'inversions i de finançament (PAIF), així com els seus terminis de realització, tramitació, aprovació i publicació (aquesta obligació queda també establerta, de manera similar, en el Decret legislatiu 9/94, de 13 de juliol, que actualitza i refon la Llei 10/1982, de 12 de juliol, de finances públiques de Catalunya, en els articles 54, 55 i 56). Entenem que el PEF cobreix abastament els objectius i la finalitat que es pretenen obtenir amb l'elaboració del PAIF, donat que:

- el contingut del PEF s'adequa a les prescripcions exigides per al PAIF,
- les característiques peculiars de la Societat com a concessionària de l'explotació d'un túnel en règim de peatge, fa que no es produeixen modificacions substancials cada any en l'activitat de la Societat,
- el PEF és aprovat per Acord de Govern i, quan es produeixen modificacions substancials i, per tant, la Societat ha de modificar el PEF, se sol·licita de nou que sigui aprovat pel Govern,
- la Societat està sotmesa al règim legal específic de les societats concessionàries d'autopistes de peatge que regula l'elaboració del PEF com a instrument de planificació a llarg termini i, per tant, s'assimila als PAIF quant a la finalitat prevista en la seva regulació.

5.2.2. Evolució dels Plans economicofinancers

En data 19 de desembre de 1991 la Societat va presentar davant la Delegació del Govern el corresponent PEF, prèviament aprovat pel Consell d'Administració, al qual fa referència la clàusula 47 del Plec de clàusules generals adjunt al Decret 215/1973 i les ordres del Ministeri d'Hisenda de 18 de maig i de 7 de juny de 1976, el qual va ser aprovat pel Conseller de Política Territorial i Obres Públiques el 3 de febrer de 1992.

TABASA va començar el seu període d'explotació el 27 d'agost de 1991. Com a conseqüència de diverses circumstàncies que varen incidir en els resultats previstos de l'explotació de la concessió, es van generar desviacions de les previsions incloses en el PEF, fonamentalment les següents:

- a) Menor trànsit del previst.
- b) Modificació de la tarifa mitjana a la baixa.
- c) Variació del tipus d'interès real respecte del previst.
- d) Actualització de la inversió.

Per això, i d'acord amb el que estableix el Plec de clàusules particulars a l'annex del Decret de concessió 305/1987, de 19 d'octubre, i a la Llei 8/1972, de 10 de maig, la Societat va actualitzar i reajustar el seu PEF, que va ser aprovat pel Govern de la Generalitat amb data 29 d'octubre de 1996. Aquest PEF és el que està vigent actualment.

5.2.3. Principals previsions del Pla economicofinancer vigent

El PEF incorpora per a tots els anys que dura la concessió les previsions, quant a estructura financera, la inversió en autopista, els resultats d'explotació (ingressos i despeses), els sistemes d'amortització previstos, la política de dividends i reserves que ha de complir la clàusula 54 del Plec de clàusules generals abans esmentat, i l'actiu i el passiu circulat. A continuació es passa breument revista de les hipòtesis adoptades en l'elaboració del PEF que resulten més rellevants.

1. Previsió del trànsit

Donada l'evolució real del trànsit des de l'inici de la concessió, inferior a la prevista, i amb la finalitat de revisar les previsions que s'havien fet, la Societat va desenvolupar en el transcurs dels exercicis 1995 i 1996, una actualització de l'Estudi de trànsit dels Túnel·ls de Vallvidrera, per a determinar la variació del valor atribuït pels usuaris a l'estalvi de temps i l'elasticitat dels volums de trànsit vers el peatge.

Fonamentalment, s'ha constatat un creixement en el conjunt del corredor; concretament, en el format pel túnel més la carretera de Vallvidrera i la carretera de l'Arrabassada. A més, s'ha constatat un comportament diferent del trànsit en dia laborable i en dia festiu, i en hores punta i en hores vall.

D'acord amb el que s'ha, s'ha previst un determinat ritme de creixement fins a l'any 2000, un creixement menor fins a l'any 2004, i per últim, un menor ritme, sostingut fins a la saturació de la via.

De tots els estudis i consideracions es determinen les xifres de la previsió del trànsit, en les quals es té en compte la influència de la quantificació monetària de l'estalvi de temps i de distància, considerant que a partir de l'any 1997 hi ha una discriminació horària amb una congelació de les tarifes en hora punta durant dos anys, i una disminució d'aquestes del 15% en hores valls, festius i caps de setmana.

Les IMD anuals previstes per als primers 5 anys són les següents:

Any	IMD	Creixement %
1996	16.847	0,5
1997	18.110	7,5
1998	19.650	8,5
1999	20.337	3,5
2000	21.049	3,5

2. Previsió de tarifes

El règim de peatge de la concessió és de peatge únic; és a dir, obert, quedant lliure de peatge des de l'enllaç de la Floresta sud fins a l'enllaç amb la A-7.

Les revisions de tarifa es fan aplicant només el 0,95 de l'IPC, d'acord amb el que estableix el Decret 164/91, de 16 de juliol, excepte en les hores punta dels anys 1997 i 1998, en què no s'aplicaria l'esmentada revisió.

A partir de 1997 es proposa aplicar una discriminació horària de tarifes segons es tracti d'hores punta, hores vall, festius o caps de setmana, amb una disminució de les tarifes d'acord amb el següent detall:

- Hores punta: durant els anys 1997 i 1998 es mantenen per a aquesta franja horària les mateixes tarifes vigents al final de l'any 1996. A partir de l'any 1999 i successius, es revisen les tarifes aplicant el 0,95% de l'IPC.
- Hores vall, festius i caps de setmana: a partir de l'1 de gener de 1997 es disminueixen, per a aquestes franges horàries, les tarifes vigents al final de l'any 1996, en un 15%. Cada any es revisen les tarifes aplicant el 0,95% de l'IPC.

La disminució de les tarifes en hores vall, festius i caps de setmana, comporta una disminució anual progressiva dels ingressos nets futurs fins a arribar a l'any en què es produeix la saturació; a partir d'aquest moment, els ingressos disminuiran amb el mateix percentatge en què s'ha disminuït la tarifa.

En conseqüència les tarifes mitjanes sense IVA, expressades en pessetes, previstes en el PEF per als anys 1996 a 2000, són les següents:

Any	Tarifa mitjana sense IVA
1996	364
1997	337
1998	344
1999	355
2000	367

3. Previsió de la inflació

Per poder preveure el creixement esperat en cadascun dels conceptes que interessin en el comportament economicofinancer, s'han considerat unes previsions de l'IPC del 4% per a l'any 1996, i del 3,5% per a l'any 1997 i següents.

4. Estructura financera

- a) Capital social: El capital social desemborsat s'ha de mantenir, com a mínim, dintre els límits determinats en el Decret de concessió, però a fi de poder fer viable el projecte en els primers anys d'explotació, en què l'endeutament ha d'anar augmentant fins que el cash-flow de la companyia sigui positiu, es va preveure en el PEF anterior, que el capital social arribés fins a la quantitat de 10.100 MPTA, capital que, a la data d'aprovació del PEF vigent, ja estava subscrit i totalment desemborsat.

Amb la finalitat de restablir l'equilibri financer motivat per les desviacions que s'han generat respecte a les previsions incloses en l'anterior PEF, degudes fonamentalment a menor trànsit i menor tarifa mitjana, així com per recollir la nova discriminació horària i consegüent rebaixa de tarifes (hora punta i hora vall) es preveia en el PEF vigent, per a l'1 de gener de 1997, ampliar el capital en 11.500 MPTA, quedant el capital en 21.600 MPTA, tal com efectivament s'observa en el Balanç de situació a 31 de desembre de 1997.

- b) Endeutament: Les necessitats financeres que es preveuen en el PEF han de ser completades amb recursos aliens. A tal efecte el PEF estima un finançament extern per a refinançar el deute, fonamentalment a partir de l'any 1997, i suportar els resultats de la companyia fins al punt d'equilibri, així com atendre les necessitats derivades de la reposició de les instal·lacions amb vida útil inferior al període concessional. Al final de l'any 1996 es preveu un endeutament de 30.731 MPTA. La darrera ampliació de capital, de l'any 1997, permet amortitzar una part del deute. Així, es preveu que l'endeutament comenci a disminuir de forma significativa a partir de l'any 1997. Per als 5 primers anys, les previsions d'endeutament són les següents:

Any	Previsió/ MPTA
1996	30.790
1997	20.839
1998	20.838
1999	21.003
2000	20.978

La previsió de costos de l'endeutament s'ha fixat en un diferencial de punts sobre l'índex de l'IPC de cada any. Aquest diferencial s'ha estimat en 7,0 punts. Amb aquestes consideracions, els tipus d'interès que s'apliquen al Pla Econòmic Financer resulten ser, des de finals de 1996 en endavant, del 10,5%. La previsió d'aquest tipus d'interès ve condicionada per l'estructura del deute a llarg termini ja contractat que restarà després de les amortitzacions anticipades que s'efectuïn a causa de l'ampliació de capital abans esmentada. D'acord amb les variables assenyalades i tenint també en compte les amortitzacions, s'obtenen les següents previsions:

1r any amb beneficis:	2006
Endeutament màxim:	30.790 MPTA
Any d'endeutament màxim:	1996
Any d'endeutament zero:	2032

5. Inversió en autopista

L'avantprojecte de juny de 1986 va ser aprovat amb una sèrie de prescripcions que havien de recollir-se i tenir-se en compte en la realització del projecte. Així mateix, es van realitzar diverses obres complementàries i instal·lacions, encaminades fonamentalment a incrementar els nivells de seguretat, qualitat i confort per als usuaris, minimitzant en cada una d'elles el seu impacte ambiental.

La inversió total prevista de la concessió és de 30.820,3 MPTA, dels quals 26.591,3 MPTA corresponen a inversió en obres, i 1.185,0 MPTA i 3.044,0 MPTA a les despeses d'administració i financeres, respectivament, activades com a més valor de l'immobilitzat.

6. Resultats d'explotació

La valoració dels ingressos de peatge al llarg d'un any determinat resulta de multiplicar el trànsit que s'espera que passi pel peatge, per la tarifa mitjana de base augmentada pel factor de revisió de l'any considerat i que té en compte les bonificacions especials segons la freqüència d'ús de les persones que la utilitzin habitualment, així com la disminució de tarifes amb discriminació horària.

Les despeses d'explotació inclouen les corresponents a les d'administració, comercials i les pròpies d'explotació, manteniment, consum i conservació.

Dintre de cadascuna d'aquestes queden recollits els conceptes de personal, treballs, subministraments i serveis externs, conservació i manteniment d'equips i de vehicles, conservació de l'autovia, tributs i despeses diverses.

Les previsions s'han fet considerant les despeses d'explotació reals a 31 de desembre de 1995, les quals ja tenen en compte el final del període de garantia de tots els contractes d'obres i instal·lacions, així com les necessitats pel propi coneixement del trànsit i l'increment anual del cost de la vida. Les despeses anuals per als 5 primers anys són les següents:

Any	Previsió
1996	708
1997	747
1998	786
1999	819
2000	853

Quant a les amortitzacions, s'han tingut en compte les amortitzacions per reversió, les amortitzacions tècniques dels actius reversibles i les amortitzacions dels immobilitzats no reversibles, tal com van estar previstes en el PEF anterior.

7. Política de dividends i de reserves

Pel que fa als dividends i reserves la societat estarà sotmesa al que disposa la clàusula 54 del Plec de clàusules generals per a la construcció, conservació i explotació en règim de concessió aprovat per Decret 215/1973, el Decret de concessió 305/1987 i la legislació vigent.

5.2.4. Grau de compliment del Pla economicofinancer

Les principals partides dels comptes d'explotació previstos en el PEF per als anys 1996 a 1998 i la seva comparació amb les dades reals (les definitives de l'any 1998 s'han obtingut en l'última fase d'elaboració d'aquest Informe) són les següents:

	1996		1997		1998	
	PEF	Real	PEF	Real	PEF	Real
Ingressos	2.248	2.294,41	2.245	2.419,93	2.483	2.761,74
Despeses d'explotació	(708)	(690,29)	(747)	(695,70)	(786)	(693,29)
Excedent d'explotació	1.540	1.604,12	1.498	1.724,23	1.697	2.068,46
Despeses financeres netes	(3.246)	(2.954,69)	(2.500)	(1.956,23)	(2.275)	(2.092,90)
Resultats extraordinaris	0	(1,58)	0	(2,66)	0	267,49
Amortitzacions	(203)	(204,58)	(205)	(340,74)	(205)	(270,90)
Resultat (1)	(1.909)	(1.556,73)	(1.207)	(575,40)	(783)	(27,86)

Imports en milions de pessetes

Nota (1): El resultat negatiu s'activa com a major inversió en el Túnel

De tot el que s'ha exposat i del quadre presentat, es poden extreure les següents conclusions:

- La Societat ha donat compliment a les prescripcions establertes en els Plecs de clàusules generals i particulars en elaborar un PEF d'acord amb les especificacions obligatòries, el qual ha estat aprovat per l'autoritat competent.
- Durant els anys 1996 a 1998 s'han produït desviacions significatives entre el resultat negatiu previst en el PEF i el resultat negatiu real. Les causes que han donat lloc a aquest fet són les següents:
 - Els ingressos reals han estat per sobre dels previstos.
 - Les despeses d'explotació reals han estat lleugerament per sota de les previstes.
 - Així, l'excedent d'explotació real ha estat en els 3 anys per sobre del previst.
 - Les despeses financeres netes reals han estat també per sota de les previstes en els 3 anys.
 - Els resultats extraordinaris, no previstos, només han estat significatius en l'any 1998, a causa del contracte de cessió de l'explotació en exclusiva de la nova àrea de servei, pel qual van cobrar 250 MPTA.
 - Les amortitzacions de l'any 1996 s'han mantingut en les xifres previstes. A partir de l'any 1997, augmenta la xifra d'amortitzacions a causa del canvi de criteri pel que fa a les despeses corresponents a les ampliacions de capital, tal com s'explica en l'epígraf 2.2.4. L'efecte és major en l'any 1997 ja que, a més, s'incorporen les dotacions corresponents a exercicis anteriors.
 - Finalment, i a causa de totes i cadascuna de les partides anteriorment explicades, és en el resultat on s'observen les principals desviacions, que ja des de l'any 1996 millora de forma significativa respecte del resultat previst.

Per tant, es pot afirmar que les previsions del PEF vigent s'han complert.

Tot i això, a causa de l'entrada en vigor, a partir de l'1 de gener de 1999, de l'adaptació del Pla general de comptabilitat a les societats concessionàries d'autopistes, túnels, ponts i altres vies de peatge, tal com s'explica en l'epígraf 2.4 d'aquest Informe, la Societat està obligada a actualitzar el PEF per tal d'adequar-lo als nous criteris de comptabilització.

5.3. ALTRES DOCUMENTS DE CONTROL DE GESTIÓ

5.3.1. Introducció

L'avaluació dels mecanismes de control de gestió que utilitza la Societat són un bon indicatiu per a determinar el nivell d'eficàcia de l'empresa, i el nivell de control de la gestió duta a terme per la direcció d'aquesta. En l'epígraf 5.2 anterior s'ha fet una anàlisi del PEF, com a instrument de planificació a llarg termini que elabora la Societat. Cal dir que, per a la seva concreció anual, necessita ser plasmat en una sèrie de documents de planificació i control a curt termini. Això és el que fa la Societat quan, a partir del PEF, elabora altres informes de caràcter anual (el Pla de gestió) i de caràcter mensual (l'informe mensual i l'informe d'explotació) mitjançant els quals es fa una definició més concreta de les previsions incloses en el PEF, i es fa un seguiment de les desviacions produïdes entre el PEF, la concreció anual del PEF que és el pressupost anual, i les xifres reals.

A continuació incloem una explicació de cadascun d'aquests documents que, com es veurà en la seva anàlisi detallada, són una eina de control bàsica per a la Societat.

5.3.2. El Pla de gestió

El Pla de gestió s'elabora anualment i es presenta en el primer Consell d'Administració de l'any per a la seva aprovació. Conté els objectius generals a assolir durant l'any, i el Pla d'actuacions per a cadascuna de les àrees financera, explotació, informàtica i màrqueting. Inclou també el pressupost per a l'any, i una comparació de les principals xifres previstes en el Pla de gestió i en el PEF vigent.

Així, el Pla de gestió és el primer document en què s'ajusten les xifres del PEF a les previsions més reals de l'exercici a iniciar. Per tant, es pot considerar el Pla de gestió com una eina de planificació general.

5.3.3. L'Informe d'explotació

L'informe d'explotació és mensual i es refereix a l'evolució dels principals indicadors de la marxa de l'activitat de la Societat, com són el trànsit, els serveis d'assistència, etc. Inclou un quadre comparatiu de la IMD per tots els mesos de l'any en curs comparat amb els de l'any anterior. També inclou estadístiques de trànsit en el període (intensitat del trànsit, dies de màxim i de mínim trànsit en el mes i en l'any, trànsit per categories de vehicles, trànsit per tipus de vies, trànsit per matrícules, etc.), de les modalitats de pagament (en

efectiu, prepagament, targetes de crèdit, teletac, etc.), i de les vendes d'abonaments. Inclou també un quadre comparatiu del trànsit de l'any en curs i de l'any anterior, la situació del trànsit de les principals autopistes de peatge de Catalunya i del total del sector a nivell nacional, i la seva variació respecte a l'inici de l'any. Per últim, inclou un recull d'incidències en l'explotació (serveis d'assistència mecànica, accidents i reclamacions), un control dels errors en els abonaments (per il·legibles, encallats, etc.), i la plantilla del personal a la data de l'Informe.

En definitiva, la informació inclosa en aquest Informe és molt útil per al seguiment de l'evolució del trànsit, així com per al seguiment de l'explotació del Túnel pròpiament dita, atès que incorpora una sèrie d'indicadors d'eficiència com ara el nombre de reclamacions.

5.3.4. L'Informe mensual

L'informe mensual inclou una anàlisi d'inversions i una anàlisi dels resultats durant l'any fins la data de l'Informe. Aquest Informe analitza les desviacions de les xifres previstes en el PEF, de les xifres previstes en el Pla de gestió i, per tant, pressupostades per a l'any, amb les xifres reals. És l'informe on es fa el seguiment mensual del grau de compliment i de les desviacions de les xifres pressupostades i, com a tal, resulta molt útil com a eina de seguiment i control de resultats i de desviacions. Un cop acabada la implantació del programa informàtic Ficos Open, aquest informe es processarà de forma automàtica.

5.3.5. Conclusió

Els documents de control de gestió emprats per la Societat, que han estat analitzats, resulten ser un bon instrument de control i seguiment de les actuacions per a la direcció. Així, sobre la base del PEF, com a eina de planificació a llarg termini, l'empresa es dota d'altres elements de control a curt termini (informes mensuals i anuals) que li permeten de conèixer l'evolució de la seva activitat i el seu nivell d'eficàcia.

6. CONCLUSIONS

Al llarg d'aquest Informe s'han assenyalat les observacions que resulten pertinents sobre els aspectes financerocomptables, de control intern i de procediments, de legalitat i de caire pressupostari. Així mateix, s'han formulat les recomanacions necessàries per tal de corregir els defectes detectats.

1. Control financer:

Els comptes anuals de TABASA relatius a l'exercici 1997, expressen de forma raonable el patrimoni, la situació financera i els resultats obtinguts en l'exercici 1997. A més, els comptes anuals comprenen la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequades, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats.

2. Control pressupostari:

Les liquidacions dels pressupostos d'explotació i de capital de l'exercici 1997 han estat correctament realitzades i presentades. Tot i això, es recomana incloure una conciliació entre el resultat d'explotació (del Compte de pèrdues i guanys), i el concepte 86 "Revalorització d'actius" de la liquidació del pressupost de capital.

3. Control de la legalitat: Contractació

La contractació s'ha realitzat de forma correcta tant pel que fa als béns d'inversió com pel que fa als serveis. Cal recomanar, però, una millora en els aspectes formals del procediment de contractació, sobretot pel que fa a l'elaboració d'un arxiu unificat on quedin recollits tots els documents referents a cada contractació (ofertes, quadre comparatiu, informe justificatiu de l'adjudicació, contracte, etc.).

Pel que fa al procediment de contractació establert per TABASA, considerem que els imports fixats a partir dels quals la contractació segueix les prescripcions de la Llei de contractes de les administracions públiques referents a la publicitat i concurrència són massa elevats (en especial pel que fa referència a la contractació d'obres) i s'haurien de baixar sensiblement (orientativament es podrien ajustar a una xifra que estigués al voltant dels 75 MPTA).

4. Control de la gestió:

De l'anàlisi portada a terme del PEF vigent i de la resta de mecanismes de control de gestió emprats per la Societat, es desprenen les següents conclusions:

- La Societat ha donat compliment a les prescripcions establertes en els Plecs de clàusules generals i particulars en elaborar un PEF d'acord amb les especificacions obligatòries.
- La Societat ha millorat el seus resultats d'explotació de forma considerable, com a conseqüència, per una banda, de l'augment dels ingressos obtinguts respecte dels estimats per la Societat durant el període, derivat d'un

augment de la intensitat del trànsit real respecte del previst i, per una altra banda, d'una disminució de les despeses d'explotació en general i, particularment, de les despeses financeres. D'aquesta manera, la Societat ha complert les previsions del PEF vigent.

- Tot i això, l'entrada en vigor, a partir de l'1 de gener de 1999, de l'adaptació del Pla general de comptabilitat a les societats concessionàries d'autopistes, túnels, ponts i altres vies de peatge, provocarà la necessitat d'una revisió del PEF actualment vigent.
- La Societat té establerts uns mecanismes de control i seguiment de la seva activitat que resulten ser unes eines molt útils per al control de la seva gestió.

7. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte previst per l'article 6 de la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991, de 4 de juliol, el present Informe de Fiscalització fou tramès a l'empresa Túnels i Accessos de Barcelona, SAC.

La resposta de l'empresa Túnels i Accessos de Barcelona, SAC, (TABASA) una vegada conegut l'Informe, és la que es reproduïx tot seguit:

Tabasa

Túnels i Accessos de Barcelona
Societat Anònima Concessionària

Ctra. de Vallvidrera a Sant Cugat
BV - 1462, Km. 5,3
Front del Baixador de Vallvidrera dels FGC
Tel.: (93) 205 79 09
Fax: (93) 205 78 59
08017 Barcelona

Sindicatura de Comptes de Catalunya

Número: 2569

Data: 24-11-99 Hora: 12:49

Registre d'entrada

Passi a: 5585 Núm. int. 3
Data: 24-11-99

SINDICATURA DE COMPTES

Sr. Jordi Petit i Fotnserè

Síndic de Comptes

Plaça de Catalunya, 20

08002-BARCELONA

Senyor,

Em plau justificar la recepció del projecte d'Informe 7/1999-D de l'empresa Túnels i Accessos de Barcelona, S.A.C. (TABASA), referit a l'exercici 1997.

Tanmateix, us manifestem que no tenim al·legacions a formular al seu contingut.

Ben atentament,

Joan Deu i Pañella

Director General

Barcelona, 22 de novembre de 1999